VÄKIVALTAA, DIKTATUURIA JA ORJUUTTA VASTAAN!

RAIVAAJA

THE PIONEER

RAUHAN, KANSANVALLAN JA VAPAUDEN PUOLESTA!

Keskiviikkona, joulukuun 26 p. — Wed., Dec. 26 ORGAN OF THE F.A.L.D. — UNITED PRESSIN UUTISPALVELU — DAILY EXCEPT SATURDAY & SUNDAY — EST. 1505 52:n vuosikerta - Volume LII — No. 251 — 1956

Atlantin takaa

Pääministeri Fagerholm vierailulle Moskovaan

HELSINKI — Suomi-Seura Ulkoasiainministeriö ilmoittaa, että pääministeri Fagerholm on vastaanottanut Neuvostoliiton hallituksen kutsun saapua vierailulle Moskovaan. Vierailu tapahtuu tammikuun 30 päivänä 1957 ja sitä seuraavina päivinä.

Pääministerin mukana matkustavat kauppa- ja teollisuusministeri Kauno Kleemola, ulkoasiainministeriön osastopäällikkö Ralph Enckell ja pääministerin sihteeri Kaarlo Pitsinki.

Matkan tarkoituksesta Suomen Sosialidemokraatti sanoo, ei asianomaiselta taholta haluta esittää mitään virallisia kommentaareja, mutta matka vastannee niitä ystävyysvierailuja, joita muittenkin pohjoismaitten pääministerit ovat suorittaneet Moskovaan. Kutsu lienee saapunut muutamia viikkoja sitten. Matkantekotavasta ei ole vielä tehty päätöstä. Tulkkina toimii vierailun aikana toim. Loikkanen.

Maakansa lisää: Vierailu kestää viikon verran, josta ajasta on tarkoitus viettää neljä päivää Moskovassa sekä loput Leningradissa. Käyntiä on pidettävä vierailuluontoisena. Kun vierailun aikana toista suurta hallituspuoluetta — maalaisliittoa — on edustamassa kauppaministeri, pidetään mahdollisena, että vierailun aikana neuvotellaan myös kaupallisista kysymyksistä.

* * *

Kadar pyytää $100 milj. Maailmanpankilta

BUDAPEST — Unkarin taloudellinen tilanne on hädänalainen. Venäläisen sotaväen hyökkäys tuhoamaan vapaustaistelijoita ja asettoman unkarilaisen kansan noustua taistelemaan lakoilla, ajoivat maan murheelliseen ahdinkoon. Venäläisten tyrkkien ja pommitusten hävitys pääkaupungissa ja muualla kukkuroi hädän niin suureksi, että ilman ulkopuolista rahallista apua elämän jälleenrakentuminen näyttää mahdottomalta.

Pääministeri Janos Kadarin hallitus, joka ansioitui vapaustaistelun murskaamisessa, on lähettänyt valtuuskunnan anomaan lainaa Maailmanpankilta. Apua tarvitaan $400,000,000, mutta jos nyt saataisiin alukset $100,000,000 niin alkuunpääsy olisi mahdollista.

Hiilenpuute sulkee jatkuvasti tehtaita ja talousmiesten laskujen mukaan ennenpitkää 200,000 tehdastyöläistä jää joutilaaksi. Csepelin suuret terästehtaat ovat seisomistilassa. Hiilen saannista ei ole toivoakaan ainakaan 10. päivään. Sen 17,000 työläiselle maksetaan puoli palkkaa joutoajalta. IN-liitosta on luvattu hiilta 700,000 tonnia saapuvaksi jolloinkin maaliskuun aikana.

* * *

NL:n teollisuusjohtaja saanut potkut

MOSKOVA — Kompuolueen Keskuskomitean määräävä presidiumi erotti ensimmäisen apulaispääministerin M. Z. Saburovin, joka on ollut valtion teollisuuden suunnitelmakomitean puheenjohtaja. Hänen tilalleen asetettiin Mihail Pervuhkin, toinen apulaispääministeri.

Asiantuntijat näkevät tämän vaihdoksen tapahtuneen harkitusti eikä suinkaan ilman varsin vakavia syitä. Syyt ovat löydettävissä NL:n talouden rappiotilassa. Niistä on keskusteltu Keskuskomitean viisipäiväisessä kokouksessa, joka kutsuttiin koolle yksinomaan taloudellisten epäkohtien käsittelemiseksi. Asioista on julkaistu jotakin, mutta ei läheskään kaikkea.

Pervuhki on teollisuusmies toimineena tätä ennen kemikaalitehtaiden ja sähkövoimalaistosten huollossa. Hänen apulaisikseen nimitettiin kuusi teollisuus- ja maatalousmiestä.

* * *

Moskovan ote höllenee Länsi-Saksaan

BONN — Ei riitä, että Kremlin valtiaat kuuntelevat huonaja uutisia vasalliMaistaan, rautaverhon sisältä, mutta näitten lisäksi tulee Länsi-Saksa, jonka ystävyyden voittamiseksi on tehty työtä suurin toivein, pääasiassa saada Saksa houkutuksin, uhkauksin ja keinoin millaisten tahansa eroamaan Atlantin liitosta.

Tässä mielessä lähetettiin Bonniin taitava politiikko, joustava valtiomies Andrei Smirnov lähettilääksi. Mutta pitipä tulla Unkarin verilöylyt. Tämä oli isku tälle Tshekkoslovakian kaappauksen johtajalle. Kun hän tullaisikseen järjesti suuremmoiset kemut kommunistien vallankumouspäiväksi osallistui niihin pari saksalaista virkallijaa ja joitain liikemiehiä. Tämä löi sisun kaulaan Smirnovilta. Sen jälkeen ei ole vodka eikä kaviaari vuotanut. Nyt Smirnov matkusti Moskovaan — epäonnistuneena.

L-Saksa tekee parhaansa Unkarin avustamiseksi. Kaupunkeihin ilmestyi julisteita, "N-liiton murhaajat, lähtekää Unkarista!" Kansleri Adenauer on julkisesti sanonut, että Unkarin tapahtuma "vaikeutti" Saksan ja NL:n suhteita.

Paavin joulupuhe entisiä ankarampi

Vapaan maailman taisteltava tankkien voimalla rajat rikkovaa sortajaa vastaan

ROOMA — Tämänvuotisessa joulupuheessaan maailman kansoille Paavi Pius vetosi vapaisiin maihin tavalla, jota hän ei ole aikaisemmin tehnyt. Sillä "ainoastaan yksimielinen ja urhoollinen esiintyminen kaikkien totuutta ja hyvää rakastavien taholta rakentaa rauhaa ja pitää sitä yllä", sanoi paavi.

Hän näki mahdollisuuden "laillisen sodan" syttymiselle. Samalla hän korosti vapaan maailman suhtautumista Unkarin tapahtumiin. Ei tarvinnut mainita tarkoitettavan N-liittoa, sillä pitkin puhetta tulivat sen teot julkilausutuiksi. Kun hän esim. puhui "menetelmistä ja tarkoituksista ja menosta räikeällä roihulla rajojen ylitse kylvämään kuolemaa pakottaakseen siviiliväkeä alistumaan elämäntapoihin, joita he inhoavat", osoittuu sormi N-liittoon.

Puolustus laillista

Hän julisti, ettei tällaisissa tilanteissa nousçminen puolustussotaan ole "laitonta". Ja milloin tähän joudutaan, ei "katolilaisillakaan ole oikeutta kuunnella omantunnon vastaansanomisia ja jäädä syrjään".

Olisi kuolemanvirhe tehdä uudelleen sitä erehdystä, mikä tehtiin toisen maailmansodan edellä, hän sanoi, jolloin "vihollisen edessä, joka oli päättänyt alistaa kaikki sietämättömän elämänsä alaisuuteen" kaikki uhatut maat "koettivat hankkia turvaa toinen toisensa kustannuksella".

Nyt on tärkeintä Euroopan solidarisointi. Toinen tärkeys on Yhdistyneiden Kansakuntien valtuuksien voimistaminen. "YK:lla täytyy olla valtuudet ja voima järjestää sotilaallinen sekaantuminen mitä tahansa valtiota vastaan oikeuden, järjestyksen ja rauhan puolustamiseksi."

Jet-taistelukone tehnyt ennätyksiä

WASHINGTON — Aviation Weekniminen julkaisu on viimeisessä numerossa kertonut laivaston taistelukoneen F11F-1F Tigerin saavuttaneen uuden epävirallisen nopeus- ja korkeusennätyksen jetlentokoneille.

Julkaisun toimittaja Robert Hotz sanoi nopeussaavutuksen, 1.85 kertaa äänennopeus, tehdyn suorassa lennossa 4,000 jalan korkeudessa. Julkaisussa ei kuitenkaan mainittu lähemmin, koska tämä nopeus- ja korkeusennätys saavutettiin.

Ylimääräinen vero YK:n jäsenille

UNITED NATIONS, N. Y. — Yhdistyneet Kansakunnat äänin 57-7 päätti asettaa ylimääräisen 10 milj. dollarin verotuksen 80 jäsenkansalle peittämään YK:n poliisivoiman kustannuksia Keski-Idässä. Venäjän blokki äänesti verotusta vastaan ja vieläpä vakuuttivat, että he eivät tule maksamaan senttiäkään poliisivoiman tukemiseksi.

Verotus jaetaan vuoden 1956 verotuksen mukaan, jolloin Yhdysvaltain osalle tulee $3,330,000, Britanniaa $855,000, Ranskan $623,000, Israelin $17,000 ja Egyptin $40,000. Venäjän osa tulisi olemaan $1,528,000, mutta koko kommunistien blokki väitti YK:n poliisivoiman olevan laittoman ja niin ollen ei sitä myöskään voida tukea.

Venäjä ja sen seitsemän paikallaollutta satelliittia olivat ainoat maat, jotka äänestivät esitystä vastaan. Yhdeksän maata, mukana myöskin Britannia, Egypti ja Israeli, sivuuttivat äänestyksen ja kuusi maata ei ollut kokouksessa. Äänestys toimitettiin 80 kansakunnan budjettivaliokunnassa. Äänestyksen tulos osoitti, että esitys tulee hyväksyttyä yleiskokouksessakin, sillä onhan kaikki yleiskokouksen jäsenet valiokunnassa.

Tuhoisaksi muuttui joulun viettäminen

BOSTON — Associated Pressin tieloituksessa tiistai-iltana sanottiin oulujuhlan viettämisen muuttuneen uhoisimmaksi Amerikan historiassa a tätä koskeva kertomus ei vielä olut päättynyt. Tapaturmaisissa kuolemissa saavutettiin kaikkien juhlapäivien ennätys ja aikaa oli vielä jäellä eilen iltaan päättyneen uhrilun lisääntymiselle.

Kaduilla ja maanteillä tapahtuneissa tapaturmissa menetettiin 656 ihnishenkeä perjantain illasta kello 6 lukien, rikkoen 609 ennätysluvun, mikä saavutettiin viime vuonna kolmen päivän aikana joulua juhliessa. Tulipaloissa menetti 46 henkilöä henkensä ja muissa sekalaisissa tapaturmissa kuoli 115. kohottaen kuoleman uhrien kokonaisluvun 817.

Aikaisemmin oli verisin joulujuhlan neljän päivän vietto vuonna 1951, olloin 789 henkilöä menetti henkensä kaikenlaisissa tapaturmissa.

Ja kun eilen illalla otettiin huomioon 40 miljoonan olleen teillä juhavieton viimeisillä tunneilla 102 tunnia kestäneen juhlan aikana, National Safety Council sanoi kaikkien seikkojen viittaavan, että sen ennustelu 560 tietapaturmien kuolemasta ylitetään, kun lopullinen tilasto on saatu kautta maan tapahtuneista tietapaturmien kuolemista.

Uuden Englannin valtioissa on tietapaturmien kuoleman uhrien luvun ilmoitettu eilen illalla olleen jo 21. Surmansa saaneiden joukossa tiedoitettiin olleen yhden suomalaisen, Warehamista kotoisin ollut 26 vuoden ikäisen Reino E. Hovila, joka sai surmansa kello 1 aikaan aamulla, kun autonsa oli iskenyt tiiliseinään Mainkadun varrella. Hän oli yksin autossa tapaturman sattuessa.

Nelihenkinen perhe tukehtui kuoliaaksi

GLENDALE, Calif. — Poliisi murtautui tiistaina erääseen asuntoon ja huomasi kaasulämmittäjän palavan täydellä voimalla, kaikki ikkunat tiukasti suljettuna ja nelihenkinen perhe kuolleena, kaikista päättäen tukehtunut. Asuntoon murtautuneet virkailijat arvelivat kuumuuden olleen pienessä asunnossa noin 150 asteita.

Tapaturmaisesti kuolleet olivat 23 vuoden ikäinen Gayle E. Hinton, hänen 18 vuoden ikäinen vaimo Frances ja heidän 18 kuukauden ikäinen tyttö ja viiden kuukauden ikäinen poika. Perhe kaikista päättäen oli kuollut aikaseen maanantaina. Hintonin ruumis oli lattialla lähellä kaatunutta lamppua, osoittaen kuin hän olisi kuollut toivottomana yrittäessään avata ikkunaa. Toiset ruumiit olivat joko vuoteissaan tai niiden lähellä.

Pravda lauleskelee US:n juonesta

LONTOO, jouluk. 20 p. — Moskovan radiossa kuulutettiin Pravdasta lainattu juttu, jossa syytettiin Yhdysvaltoja katalasta juonesta haukata oikein jalopeuransuupala Britannian ja Ranskan ekonomiasta ja politiikasta Keski-Idässä. Sanottiin: "Yhdysvallat ilmeisesti tahtovat ottaa Britannian paikan johtavana valtana Bagdadin sopimuksen puolustuslinjalla."

Radiointi tehtiin englanniksi ja arabiaksi. Tähän saakka U. S. on kieltäytynyt yhtymästä Bagdadin sopimukseen Britannian, Turkin, Irakin, Iranin ja Pakistanin liittolaiseksi vaikka sopimusta kannattaakin. Kaksi viikkoa sitten Washingtonin valtiodepartmentti mainitsi tästä erillääpyysymisestä. Sanoi Pravda:

"Yhdysvallat toimivat nyt johtajina saattaakseen täytäntöön brittiläisen kolonialismin Lähi- ja Keski-Idässä."

Pieksi neljä poliisia, sai kuritushuonetta

Lohjan linja-autoaseman läheisyydessä sattui rettelöinti lohjalaisen seppä Lauri Liipolan ryhtyessä rähinemään juovuspäissään. Paikalle kutsutut poliisimiehet lähtivät kuljettamaan miestä putkaan, mutta matkalla Liipola teki ankaraa vastarintaa ja ehti piestä neljä poliismiestä, ennenkuin hänet satiin taltutetuksi. Lohjan poliisi ei yleensä ole rähinöitsijöiden vuoksi nostanut oikeussyytteitä. Seppä Liipolan tapaus oli kuitenkin sitä laatua, että hän joutui vastaamaan teostaan Lohjan kihlakunnanoikeudessa. Tuomioksi tuli 7 kk kuritushuonetta, minkä lisäksi hän sai varkaudesta 1 v. kuritushuonetta eli tuomiot yhdistettynä 1 v. 3 kk.

Krupp myynyt taas yhden hiilikaivoksen

BONN — Friedrich Krupp yhtymä on myynyt kontrolloivan intressinsä Constantin der Grosse hiilikaivosyhtiöön. Tämä on toinen yhtiön neljästä kaivoksesta toisiin käsiin joutunut kaivos.

Liittoutuneitten trustivastaisen sopimuksen mukaan toisetkin kaksi kaivosta on myytävä vuoteen 1958 mennessä, samoin on tehtävä kahdelle yhtiön omistamalle terästehtaalle. Länsi-Saksan hallitus suostui ajamaan nämä kaupat lävitse.

Sukellusveneet atomikäyttöisiä

WASHINGTON — Yhdysvallat ei rakenna enää tavallisella voimalla kulkevia sukellusveneitä, viittasi tiedoituksessaan laivaston merenkulkuviraston johtaja, kontra-amiraali A. G. Mumma. Tämän selkan toi hän esille tiedoittaessaan, että laivasto on esittänyt varoja luovutettavaksi vain ydinvoimakäyttöisille sukellusveneille tulevan vuoden budjetissa.

Amiraali Mumma toi tämän esille slinä yhteydessä, kun vastasi tiedusteluun, mikä koski tulevaisuuden sukellusveneiden suunnitelmia. Mutta amiraali ei korostanut yksistään ydinvoimakäyttöisiä sukellusveneitä ja niitä koskevaa rakennusohjelmaa, vaan ennustipa tulevan käänteen olevan laivarakennuksessa auringon voimaa käyttävät laivat.

Amiraali Mumma ei kuitenkaan sanonut, että auringonvoimalla kulkevat laivat olisivat jo lähitulevaisuudessa käytettävissä, sanoi kuitenkin laivaston tekevän tutkimuksia suurella mielenkiinnolla sillä alalla.

Antoi myöskin ensi kerran virallisen viittauksen, mitä mahdollisesti tulee maksamaan jättikokoinen, 85,000 tonnin, ydinvoimalla kulkeva lentotukilaiva, mikä juuri parhaillaan on rakenteilla. Sanoi sen maksavan 30 tai 40 prosenttia enemmän kuin Forrestall, minkä sanoi maksavan vähän päälle $200,000,000.

Titon vierailu ei ole tervetullut

WASHINGTON — Kongressionaalisia myrskyn pilviä on ilmestynyt pres. Eisenhowerin Jugoslavian pres. Titolle aiotun tulevan vuoden vierailukutsun johdosta. Yksi lainlaatijoista oli sanonut, että hän eroaa protestiksi, jos kutsu toteutetaan.

Myrsky, mikä on nyt suhteellisen pieni, näyttää olevan hyvin helppo kohoamaan suuremmaksi, jos kutsu todellakin annetaan, sai alkunsa Jugoslavian edustajan taholta, joka Belgradissa oli antanut ymmärtää, että suunnitelmat vierailun suhteen ovat jo vahvistumaan päin.

New Havenissa, Ct., Knights of Columbus-järjestön yliritari Luke E Hart on lähettänyt sähkeen presä Eisenhowerille, jossa sanoi Titon vierailukutsun "raskaasti loukkaavan meidän 30 miljoonaa katolilaista ja suurta osaa toisiakin." Hart nimitti Titoa uskonnon sortajaksi ja tyranniksi.

Edustaja Alvin E. O'Konski (r Wis.) on sanonut kuulleensa valtioviraston lähteistä, että "tunnusteluja on tehty ja että Titon olisi pitänyt suostua." Lisäksi O'Konski huomautti, että hän "vakavasti" harkitsee eroamistaan näitten seikkojen takia. Sanoi myöskin, että seurauksena voi olla Tito-vastaisia mielenosoituksia maan suuremmissa kaupungeissa ja voi hyvinkin johtaa salamurhayrityksiin.

Kaikenpuute Puolan joulun tummentaja

VARSOVA — Tämän niinkuin toisten kaupunkien asukkaat koettavat valmistella joulua suuren puutteen ja hirmuhintojen vallitessa. Asema on samanlainen kuin toisen maailmansodan päättyttyä.

Neuvosto-venäläinen talouskomento on syössyt maan kurjuuteen ja siinä onkin ydin puolalaisen kansan nousulle stalinilaista diktatuuria vastaan viime lokakuussa. Pienet varastot, tuotannon lamaannus ja raha tilanteen horjuva kanta tulivat perintönä Gomulkan hallitukselle.

Kaaosmainen tilanne tulee vastaan kaikkialla mihin kääntyneekin. Lehdissä siitä kirjoitetaan hämmästyttävän purevalla tavalla, jopa sellaisella, että ainoastaan venäläisen moraliton korva sitä kestää. Sanotaan esim.: "Kun perheen äiti lähtee etsimään jotakin joulukseen kaupungin osuusliikkeistä (hallituksen liikkeistä), niin hän saa palata tyhjin käsin takaisin."

Iken budjetilla uusi ennätys

WASHINGTON — Pres. Eisenhower valmistautuu pyytämään kongressilta enemmän kuin 72 bilj. dollaria hallituksen käyttövaroiksi talousvuodelle, mikä alkaa tulevan heinäkuun 1 pnä. Tämä on noin kolme biljoonaa dollaria enemmän kuin nykyinen, tämän vuoden budjetti, mutta presidentti samalla odottaa tulojenkin kohoavan niin että budjetti voidaan tasauttaa kolmantena peräkkäisenä vuotena. Ensimmäisen kerran se saatiin taseeseen talousvuotena mikä päättyi viime kesäkuun 30 pnä ja nykyinen kuin seuraavankin vuoden budjetti saadaan päättymään taseeseen.

Valmistuksen alaisena oleva budjetti tulee olemaan suurin rauhanajan historiassa. Yksityiskohdat kuitenkin pidetään salassa Eisenhowerin taholta valmistellessaan budjettisanomaansa kongressille esitettäväksi tammikuun puolivälissä.

Lisääntyneet sotilasmenot, enemmän varoja atomivoiman kehittämiselle, uusi farmiohjelma ja koron nouseminen ovat tekijöitä, jotka kohottavat budjetin uuteen rauhanajan ennätykseen. Hallitus kuluttaa noin 70 biljoonaa dollaria nykyisellä talousvuodella, mutta se odottaa kokoovansa noin 71 biljoonaa dollaria vero- ja muina tuloina, jolloin on odotettavissa noin biljoonan dollarin ylijäämä.

Yliopistoelämän ristiriidat yhä pahenemassa NLssa

MOSKOVA — Ylioppilaita varoitetaan nuorten kommunistien äänenkannattajassa karttamaan erimielisyyttä politiikassa. Lehden toimitus jyrisee seuraavaan tapaan:

Meidän puolueemme ei suvaitse sananseppiä, suunpieksäjiä eikä demagogeja jotka luulevat tietävänsä kaiken ja kykenevänsä lausumaan tuomionsa kaikesta. Sellaisia olentoja on juuri ylioppilaiden keskuudessa. Heidän äänensä on kuultu kokouksissa ja neuvotteluissa.

Nämä demoagogit koettavat kylvää eripuraisuutta oleviin oloihin estääkseen rakentavan työn tuloksellisuuden. Ruokasaleissa organisoidaan boikottausta samoin väittelyjä pääkysymyksistä ja tehdään hyökkäyksiä luokkahuoneiden opetuksia vastaan.

Lehti kertoo tällaisista häiriöistä myös Leningradin yliopistossa, Itämerenmaissa ja Uraalissa.

Ylioppilaat tekevät kysymyksiä ulkopolitiikasta tavalla, joihin heidän opettajansa pelkäävät vastata. Leningradissa eräs opettaja oli sanonut kyselijälle: "Minun tehtäväni on luennoida teille, eikä vastailla teidän kysymyksiinne."

Lääkäri kiinni 300 lesken kuolemasta

EASTBOURNE, Englanti joulukuun 20 pnä — Poliisi pidätti täällä eilen Dr John Bodkin Adamsin, 57-vuotiaan vanhanpojan, syytettynä rikkaan 81 vuotiaan lesken kuolemaan syyllisenä hänen mansionissaan kuusi vuotta sitten. Naiselta jäi $170,000 omaisuus. Kuolemansyyksi mainittiin halvaus.

Tämä irlantilaissyntyinen lääkäri kahlaa polviaan myöten laillisten syytösten mudakossa. Hän alkoi kieoutua sotkuiseen syytösverkkoon Skotland Yardin ruvettua tutkimaan viime kesänä lähes 300 varakkaan vanhan 20 vuoden sisällä kuolleen lesän Victorian aikaisessa huvilakaupungissa Englannin kanaalin varrella tsuneen naisen testamenttejä.

Gentleman-salapoliisi Herbert Hanham sai vihjeen lehtiuutisesta, jossa mainittiin "jonkun hyötyneen" monista Eastbournen jälkisäädöksistä. Jaitten viime kuussa tapahtui sensatio, kun tätä 30 vuotta toiminutta lääkäriä syytettiin 13 rikoksesta, joukossa 3 väärennystä, yksi varkaus ja neljä ruumiinpolttoa koskevaa laittomuuta. Jutun kehitystä seurataan uteliaina.

Junan tulipalossa tuhoutui postia

DANBURY, N. H. — Tuntemattomalla tavalla alkanut tulipalo tuhosi noin 300 säkillistä postia postijunassa, mikä oli matkalla White River Junctionista, Vt., Bosteniin. Tulipalon sanottiin keskittyneen yhteen seitsemästä vaunusta ja arveli poliisipäällikkö Lawrence W. Curren tulen tuhonneen "tuhansia kirjeitä" ja "suuren joukon" paketteja.

Unkarilaisten kapina kuvasi kommunismin epäonnistumista

Näin vakuutti Nixon puheessaan, kun vetosi kansan auttamaan pakolaisia

WASHINGTON — Varapresidentti Nixon kehoitti eilen illalla Amerikan kansan olemaan anteliaita unkarilaisille avustusta kerääville ryhmille sen takia, että "vapauden henki ei pääsisi kuolemaan".

Puhuessaan kansalle radion ja television välityksellä, Nixon huomautti avustusryhmien tekevän hyvää työtä antaessaan pakolaisille juuri tällaista apua ja henkilöllistä koskettusta, jota "hallitukset eivät kykene antamaan." Hän vetosi amerikkalaisiin kehoittamalla antamaan avustusta kaksi kertaa niin paljon kuin ovat tähän asti antaneet.

Henkilökohtainen katsaus

Nixon, joka palasi maanantaina seitsemän päivää kestäneeltä katsausmatkaltaan Itävallasta, jolloin teki henkilökohtaisen tutkimuksen Unkarin pakolaisten tilanteesta, huomautti myöskin puheessaan, että Amerikan hallituksen "täytyy tehdä paljon enemmän" pakolaisten auttamiseksi.

Hän ei kuitenkaan luonut ääriviivoja raportistaan, jonka esitti pres. Eisenhowerille tänään Valkoisen talon kokouksessa. Hänen kuitenkin odotettiin esittävän suurempaa rahallista avustusta Itävallalle, joka on saanut vastaanottaa 150,000 pakolaista sen jälkeen kun kapina alkoi Unkarissa kaksi kuukautta sitten. Arveluna on myöskin, että hän kehoittaa kohottamaan maahan tulevien pakolaisten luvun nykyisestä 21,500.

Vetoomuksessaan eilen illalla Nixon sanoi Unkarin kansaa "arvaamattoman rohkeaksi." Toimintansa kautta ovat auttaneet vapaata maailmaa ja ihmisiä, jotka tahtovat olla vapaina kautta kaiken maailman, sen takia "kun auttoivat paljastamaan kommunismin suuren epäonnistumisen."

Mitä he tekivät Unkarissa, todellakin "merkitsee alkua kansainvälisen kommunismin lopulle." Ei ole mikään ihme, hän huomautti, jos heidän esimerkkinsä on saanut vireille koko vapaan maailman mielikuvituksen.

Neljä päivää sitten, sanoi varapresidentti, hänellä oli "unohtumaton kokemus" vieraillessaan Unkarin-Itävallan rajalla, jonka on ylittänyt tuhannet ja tuhannet Unkarista vaeltaneet pakolaiset.

Sanoi puhutelleensa ältiä, joka oli antanut huumausainetta lapselleen, ettei itkullaan ilmaisisi pakoa, jalaonta miestä, joka oli kontannut polvillaan mutaisia polkuja kuusi mailia ja ylioppilaita, jotka olivat taistelleet kommunistista hallintaa vastaan ja olivat pakotetut juttämään vanhempansa ja kotinsa.

Tarvitsevat apua

Nyt, sanoi hän, nämä ihmiset tarvitsevat apua, sijoittumista toisiin maihin, kuljetusvälineitä ja työpaikkoja. Paljon on tehty, mutta paljon on vielä tehtävä ja yrityksiä lisättävä.

Avustuksensa kautta, sanoi Nixon, Amerikan kansa voi varata lapsille vaatteet, auttaa perheitä pysymään yhdessä ja pitää yllä ja "elävänä vapauden henkeä."

Nixon puhui vain 10 minuuttia tässä tunnin kestävässä ohjelmassa, jonon osallistui Broadwayn ja Hollywoodin tunnettuja henkilöitä sekä toisia tunnettuja eri avustusryhmien johtohenkilöitä.

Juopunut hätyytteli perhettään kirveellä

Tampere, — Jännittäviä hetkiä joutui reuva Lammentausta neljän pienen lapsensa kanssa viettämään Hämeenkyrön Järvenkylässä sijaitsevassa asuinrakennuksessaan, missä perheenisä, maanviljelijä Armas Ilmari Lammentausta vahvasti alkoholin vaikutuksen alaisena ryhtyi ajamaan perhettään takaa kirveellä aseistautuneena. Maanvilj. Lammentausta, joka jo pitemmän aikaa on käyttänyt liikaa alkoholia, oli jälleen nauttinut viinaa ja humaltunut pahoin. Illalla hän oli alkanut rähistä vaimolleen ja lopuksi suuttui yksinpuheluunsa siinä määrin, että tempaisi kirveen esille yrittäen löydä sillä vaimoaan. Tämä pääsi yhdessä lasten kanssa pakenemaan toiseen huoneeseen. Mies alkoi nyt hakata kirveellä ovea rikki saadenkin siitä suuria kappaleita irtoamaan. Tällä välin äiti laski kolme pienintä lastaan ikkunasta ulos ja kun maanvilj. Lammentausta riensi toiselle ovelle, jota alkoi niin ikään kirveellä särkeä, pääsi äiti ja lapsista vanhin toisen oven kautta pakenemaan läheiseen navettaan, missä piileskelivät kunnes paikalle hälytetty poliisi saapui ja pidätti riehujan.

TUOREIMMAT UUTISET

MANILA — Kauko-Idän ilmavoimian lääkärien kokouksessa Japanilainen kenr.mj. Y. Omura kertoi Japanissa keksitystä veriplasman korvikkeesta, jota siellä on käytetty sairaaloissa erittäin hyvin tuloksin. Aine on helppoa valmistaa, tulee halvaksi ja näyttää täyttävän tehtävänsä.

MOSKOVA — Ent. St. Louis-yliopiston professori, joka luopui Amerikan kansalaisuudestaan työskennellen Lvovn polyteknillisessä opistossa, sanoo saavuttaneensa "unelmoimansa päämäärän" saadakseen työskennellä N-liiton hyväksi. Hän on Orest S. Makar, ukrainalainen syntyjään.

BUENOS AIRES — Argentiinan radikaalipuolue hyökkää tuomitsevasti Edinburghin herttuaa vastaan hänen vierailustaan Falklandin saarilla. Saaret ovat Britannian, mutta Argentiinakin tahtoisi ne omistaa.

LONTOO — Moskovassa kun elämän täytyy juosta omia raiteitaan, määräsi hallitus työläiset työhön sunnuntaiksi jouluk. 30 päiväksi, jotta niillä on tilaisuus "levähtää" maanantaina uuden vuoden aattona. Tämä on tehty "työläisten pyynnöstä".

VANCOUVER, B. C. — Lumentulo ja toisin vuoroin sateet ovat pysäyttäneet Trans-Canada Airlinesin kadoksiin joutuneen matkustajankoneen etsinnän Cascade-vuoristossa. Kone on ollut kaloksissa yli kahden viikon ajan. Siinä oli 62 henkilöä.

NICOSIA — Täällä tapahtui kolme pommiräjähdystä maanantaita vasten yöllä. Ihmishenkiä ei menetetty, mutta teot puhuvat kapinahengen puolesta. Lentolehtisiä, joissa ylistettiin taistelemaan brittiläisiä vastaan, levitettiin kirkoissa ja muualla kaikkialla saaressa.

JERUSALEM — Ulkoministeri Eytan syyttää julkilausumassaan Egyptiä YK:n uhmaamisesta jatkuvien hyökkäysten muodossa. Myös arvostellaan julkilausumassa YK:n toimintaa yleensä Keski-Idän kriisin käsittelyssä.

DALLAS — Yellow Transit Companyn varastohuoneen räjähdys joulupäivänä tärisytti tämän kaupungin perustuksia. Räjähdyksen synnyttämä liekki kohosi 200 jalan korkeuteen. Menetys arvioidaan $2,000.000. Mm. tuhoutui 27 kauppatavaralla kuormattua suurta kuormavaunua.

OSSANA, Italia — Ginor-vuoreen ajaneen matkustajakoneen 21 henkilön jäätyneet ruumiit on tuotu tähän kylään. Onnettomuuspaikka löydettiin kahden päivän etsinnän jälkeen. Uhrien joukossa oli amerikkalainen Coca Cola Corporation matkustava asiamies Harris Gray vaimoinensa.

RAIVAAJA
PIONEER
TOIMITTAJAT:
Elis Sulkanen — Toivo N. Nousio
Jallu Honkonen
Toim. puh. 2-0061 - Konttorin puh. 3-3822
HENRY PURANEN, Manager
Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Vuosikerta $10.00 — Kolme kk. 3.50
Puoli vuotta $6.00
Suomeen: 1 vk. $14.00 — 6 kk. $8.00

Entered as second-class matter May 1911 at the Post Office at Fitchburg, Mass., and re-entered under sections 34.20 and 34.33, Postal Laws and Regulations (acts of March 3, 1879, as amended). Published daily, except Saturday and Sunday, by the Raivaaja Publishing Company 48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

NEW ENGLAND MEMBER FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS ASSOCIATION
OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Ulkomaalaiset ja SS-laki

Kuten aikaisemmin lehdessämme julkaistuista virallisista selostuksista on käynyt ilmi, liittyi 84 kongressin toisen istunnon Social Security lain muutoksiin erikoisia ulkomaalaisia koskevia kohtia. Tarkoituksena on rajoittaa sosiaalisen turvallisuusvakuutuslain mukaisten hyvityssuoritusten virtaaminen ulkomaille.

Nyt voimassa olevan lain mukaan voivat monet ulkomaalaiset vielä saada kuukausimaksunsa ulkomaillekin, vaikka he siirtyvätkin entisen kotimaansa vakinaisiksi asukkaiksi. Tämä on mahdollista niille, jotka nyt voivat vetää vakuutusmaksua, tai jotka ovat 10 vuotta työskennelleet SS-vakuutuslain alaisessa työpaikassa, tai jotka ovat asuneet Yhdysvalloissa vähintään 10 vuotta ja jotka muuten sotilaallisten tai diplomaattisten, tehtäviensä vuoksi asuvat ulkomailla ja jotka asuvat sellaisessa maassa, jolla on tähän asiaan vaikuttavia sopimuksia Yhdysvaltain kanssa.

Mutta kun kongressipiireissä on jo pitemmän ajan tuuli väreillyt siihen suuntaan, että kansallisen ekonomian hyödyksi vakuutusmaksut kuuluisivat käytettäväksi ja kulutettavaksi tässä maassa, niin ei ole olemassa mitään takeita siitä etteikö ulkomaille maksujen lähetystä vieläkin tiukennettaisi. Kerrotaan, että suuri joukko kreikkalaisia ja italialaisia on hyvitysmaksuihin oikeutetuksi tulonsa jälkeen siirtynyt entiseen kotimaahansa, jossa elintason vaatimattomuuden vuoksi kuukautinen eläke on kohtalaisen hyvin riittänyt toimeentuloon. Suomeen lienee vakuutusmaksuja peritty hyvin vähän. Lain tiukentamiseen tässä suhteessa on johtanut vielä se, että joissakin tapauksissa on ulkomailta tultu tänne tarkoituksella saada vähimmäismäärä SS-lain mukaista krediittiä ja sitten ku non saavutettu eläkeikä, palattu kotiin jonne jäädään odottamaan hyvitystä, jonka saavuttamiseksi toiset ovat saaneet suorittaa maksua kahdenkymmenenkin vuoden ajan.

Kun asia ulkomaalaisten kohdalta on tiukkenemassa, niin tulee jokaisen, joka aikoo entiseen kotimaahansa matkustaa ja jäädä sinne, etukäteen Social Security-konttorista ottaa tarkka selvyys omista suhteistaan ja oikeuksistaan hyvityksiin.

Voittoja ja häviöitä

Järjestyneen työväestön voitoksi on merkittävä se, että maamme luoteisimmassa valtiossa, Washingtonissa, vaalien yhteydessä toimitetussa kansan yleisäänestyksessä tuli unioiden hajoittamista tarkoittava "Right-to-Work"-laki hylätyksi. Työnteettäjien järjestöt pettyivät vaikka ne olivat harjoittaneet voimakasta propagandaa esityksensä puolesta ja panneet paljon rahaa liikkeelle.

Häviön puolelle on merkittävä se, että Nevadassa, jossa samainen rikkurilaki tuli hyväksytyksi jo 1952, nyt taas kolmannen kerran laki läpäsi kansan yleisäänestyksen koetuksen. Joka kerta lain puolesta on annettu pieni enemmistö ja voiton saavat lähinnä Renon liikemiehet ja sijoittajat laskea omalla kreditilleen.

Right-to-Work lakien suojissa pahimmin mellastetaan järjestäytymistä vastaan eteläisissä valtioissa. Kuvaava esimerkki siitä saatiin hiljattain South Carolinan valtiosta. Suuren tekstiiliyhtymän alayhtiö oli menestyksellisesti harjoittanut liikettään Darlingtonissa järjestymättömällä työvoimalla. Vuosikymmenlä oli kutomotehtaan isännistö saanut mielivaltaisesti hoidella palkka- ja työsuhteita, mutta kun nyttemmin työläiset ilmaisivat halua järjestäytymisen ja työsuhdelautakunnan laillisesti toimittamassa äänestyksessä valitsivat tekstiilityöläisten union edustajakseen työsuhdeneuvotteluihin, niin yhtiö sulki tehtaan ja yli viisisataa työläistä joutui työttömäksi.

Tällä tavalla nämä "työn vapautta" korostavat säädökset suojelevat työläisten oikeuksia.

— Millä hyvänsä voi kerskailla, kunhan se vain on ainoa laatuaan Ihmisen on ehkä kerskuttava sitä enemmän, mitä vähemmän hänellä on kerskuttavaa.

Kukaties meissä kaikissa on jokin piilolampi, jossa pahat ja rumat oliot sikiytyvät ja kehittyvät väkeviksi. Mutta tämä viljelmä on aidattu, ja ylöspäin kavutessaan sinä uiskentelevat oliot vain suistuvat takaisin. Ehkäpä niin on, että pahuudet joidenkin ihmisten synkissä lammikoissa kasvavat niin voimakkaiksi, että pystyvät kiemurtamaan aidan yli vapaisiin vesiin. Eiköpähän juuri tällainen ihminen ole niinsanottu hirviö ja emmekö mahdakin olla hänen sukuaan piilolampemme kautta? Mieletöntä olisi uskoa, että emme pysty ymmärtämään yhtä hyvin enkeleitä kuin paholaisia, sillä molemmathan ovat meidän omaa keksintöämme.

— *John Steinbeck.*

Ongelmien saarivaltakunta

Japanin syntyväisyydenrajoitusliikkeen vaiheista

Sodan edellisen ajan yhteiskunnallisesti takapajuinen Japani ei suinkaan kannattanut demokratiaa. Nipponin valtiot pelkäsivät länsimaita enemmän kuin maanjäristyksiä. Heidän silmissään länsi oli rappiolla ja sen vaikutus kansaan oli moraalia huonontava. Valtakuntaa suojasi Japanin kuuluisa ja kaikkivaltainen poliisi, jota kansa pelkäsi enemmän kuin mitään muuta. Japanissa oli kuitenkin ihmisiä, jotka uhmasivat poliisin kaikkivaltaa. Oli ihmisiä, jotka ryhtyivät vastustamaan hallituksen elintila-politiikkaa. Heidän joukostaan on erityisesti mainittava vapaaherratar Ishimoto, nykyinen rouva Kato. Sodan edellisen ajan japanittaren elämä oli kovaa. Tie yhteiskunnalliseen elämään oli heiltä suljettu. Siksi on merkittävää, että rouva Katon onnistui nuoruusvuosiensa aikana puhdistaa jaloistaan kaikki aatelisluokkansa erioikeudet ja ennakkoluulot ja tulla erääksi Japanin sosialistisen naisliikkeen suurimmista johtajahahmoista.

Japanin suurin ja ensimmäinen ongelma on sen väestökysymys (tämä merkitsee riisin saannin varmistamista alati kasvavalle väestölle). Tämän luulivat Japanin politiikot voivansa ratkaista valloittamalla lisää "elintilaa". Rouva Kato ja hänen poliittiset kannattajansa vaativat laillista syntyväisyyden säännöstelyä. Tällainen vaatimus herätti Japanissa 25—30 vuotta sitten suunnatonta huomiota ja vastustusta, mutta muuten se sai kaikkialla maailmassa ja erikoisesti USA:ssa hyvin ansaitsemansa arvonannon osakseen. Vuonna 1925 onnistui Tokoin, Osakan ja Koben sosialististen ammattijärjestöjen perustaa äitiyshuoltokeskuksia ja neuvontatoimistoja syntyväisyyssäännöstelyä varten. Rouva Kato ja hänen 300 lähintä työtoveriaan valitsivat täten ainoan järkevän tavan ratkaista Japanin ongelma: suojella kansaa.

Voitto oli kuitenkin lyhytaikainen. 1930-luvun fascistinen henki, joka liitti Japanin Hitlerin Saksaan ja Mussolinin Italiaan, ei tuntenut lainkaan myötätuntoa syntyväisyyssäännöstelyä kohtaan. Rouva Katon klinikat suljettiin ja hänet ja hänen työtoverinsa suljettiin vankilaan. "Kansan suojaamiseen" poliisi siis vastasi vankilalla.

Kun Japanin aikakirjoja ryhtyy hiukan selailemaan, niin toteaa, että Japanissa jo kauan ennen kuin siitä tuli nykyaikainen valtio — yli 250 vuoden ajan — jyrkin menetelmin pidettiin maan väestön määrä pienenä ankaran syntyväisyyssäännöstelyn avulla. Tokugawa-aikakautena (1603—1847) Japanin väestön suurin määrä oli noin 30 miljoonaa. Ensimmäinen väestönlasku tapahtui vuonna 1726 ja silloin Japanissa oli 26 miljoonaa asukasta. Tämä luku pysyi melkein samana aina vuoteen 1847 asti ja ylärajana oli 30 miljoonaa. Vuodesta 1847 lähtien, jolloin syntyi nykyaikainen Japanin valtio, on maan väestö lisääntynyt jatkuvasti. Sodan loppumisesta se on noussut noin 20 miljoonalla lähes 90 miljoonaan (sotaa edeltäneenä aikana Japanissa asui 69 miljoonaa ihmistä).

Varsinaisessa Japanissa on neljä saarta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 383,000 neliökilometriä. Nämä luvut ovat puhuvia ja ne todistavat selvästi, että syntyväisyyssäännöstely on siellä tarpeen. Väestökysymys oli jo vanhastaan ollut Japanin suurin ongelma. Huoli päivittäisestä riisin määrästä ratkaistiin Tokugawa-aikakutena jyrkin ja epäinhimillisin keinoin. Hallitus määräsi väestön määrän riisiviljelysten laajuuden avulla. Jokaisella seudulla oli nk. maakirjansa, jossa oli täsmälliset tiedot riisipeltojen pinta-alasta ja sen suhteesta alueen asukkaiden tarkkaan määrään. Tätä määrää ei saanut ylittää syntyväisyyden ylijäämällä. Tokugawa-aikana oli kaksilapsijärjestelmä vallalla Japanissa. Tästä ei yleensä myönnetty mitään poikkeuksia. Tämä koski myös lääninherroja. Ylijäämälapset aivan yksinkertaisesti surmattiin. — Abortit olivat sallittuja. Jokaiselle kadulle olivat abortion tekijät ripustaneet kylttejään. Mutta aborttiin turvautuminen oli rahakysymys ja se oli vain raharikkaiden etuoikeus. Feodaalisessa Japanissa käytettiin myös euthanasiaa (toimenpiteitä helpon ja kivuttoman kuoleman aikaansaamiseksi). Naganon prefektikunnassa lähtivät tuohon aikaan vanhukset usein Ubasute-Yaman vuorelle, missä he nälkää näkemällä saivat aikaan ennenaikaisen kuoleman itselleen.

Nykyaikaisessa Japanissa ei kerta kaikkiaan voida sallia tuollaisia menetelmiä. Teollistuminen avasi väestön lisäämiselle tehdyt sulut. Valtio tarvitsi sotilaita ja työläisiä ja Japanin politiikka suuntautui Venäjästä vuonna 1905 saadun voiton jälkeen alueelliseen laajenemiseen. Japanin syntyväisyyden 17 promillea käsittävä ylijäämä ei lainkaan huolestuttanut sodanedellisen ajan japanilaisia politiikkoja. Valloitushaluinen Japani tarvitsi tykinruokaa ja työorjia. Japanissa oli kuitenkin ihmisiä, jotka eivät halunneet ratkaista maan elintärkeintä ongelmaa, väestön elintarvikehuoltoa, sodan, väkivallan, vieraiden alueiden valloittamisen tai elintilateoriojtten avulla. Näiden johdossa oli komitea, jossa olivat Japanin sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtaja, professori Jamamoto, vapaaherratar Ishimoto (nykyinen rouva Kato), tri Kaji ja tri Majima. Tämä Japanin 1920-luvun älyllinen parhaimmisto halusi propagandan ja ehkäisyvälineiden levittämisen ja syntyväisyyssäännöstelyn avulla pysähdyttää vyörynomaisen väestönkasvun. Kiertoteitse, hallituksen kiellettyä maahantuloluvan, mainitun komitean onnistui kutsua maailmankuulu amerikkalainen syntyväisyyssäännöstelyn asiantuntija rouva Sanger esitelmäkiertueelle Japaniin vuonna 1922. Rouva Sanger piti joukon esitelmiä, mutta Tokion hallitus antoi tarkasti vartioida häntä ja häneltä kiellettiin julkinen esiintyminen. Siksi hän puhui vain pienehköille valiopistoihmisten ryhmille syntyväisyyssäännöstelystä ja sen vaikutuksesta naisen terveydentilaan ja onneen.

Syntyväisyyssäännöstelyn puolesta työtä tekevät käänsivät useita tätä aihetta käsitteleviä kirjoja Japanin kielelle ja he yrittivät halpojen kansanpainosten avulla saada maan väestön kannattamaan syntyväisyyssäännöstelyä ja noudattamaan sitä.

Lupaavan alun jälkeen tapahtui kuitenkin vuonna 1936 nopea käänne huonompaan suuntaan salaisen poliisin puututtua asiaan. Komitean jäsenet ja myös rouva Kato vangittiin. Kaikki syntyväisyyssäännöstelyä opettavat neuvonta-asemat suljettiin ja kaikki propaganda-aineisto ja kirjat takavarikoitiin. Toisen maailmansodan aikana joutui komitea myös koviin koettelemuksiin, koska niin kauan kuin sotaa käytiin, ei minkäänlaista toimintaa voitu harjoittaa, ei edes salaista.

Japanin antauduttua vuonna 1945 alkoi uusi aikakausi saarivaltakunnan historiassa. Lännen demokraattiset aatteet, joita siihen asti oli pidetty kansakunnan moraalia huonontavina, saivat nyt tulla maan perustusain kulmakiviksi. Rouva Kato ja hänen uskolliset kannattajansa astuivat vankilan pimeydestä poliittisen vapauden valoon. Jo vuonna 1947 perustettiin kaikkialle Japaniin äitiyshuoltokeskuksia ja naistautiklinikoita ja nykyään on kaikkialla lääkäreitä ja kätilöitä palvelemassa apua ja neuvoa pyytäviä. Näillä klinikoilla koulutettu henkilökunta antaa neuvojaan myös maalaisväestölle ehkäisyvälineiden käytössä. Kaksi hedelmöittymistä ja sen välttämistä käsittelevää käsikirjaa on laajalti käytössä kaikkialla Japanissa ja niiden kysyntä on suuri. Aborttien saaminen on lain avulla tehty Japanissa vapaammaksi. Lääketieteellisten ja rodullisten näkökohtien lisäksi on sosiaalisilla syillä nykyään myös suuri merkitys abortteja myönnettäessä. Vuonna 1949 oli maassa tehtyjen laillisten aborttien määrä 246,104 ja vuonna 1954 se nousi 1,143,059 aborttiin.

Rouva Kato ei kuitenkaan iloitse tämänsuuntaisesta kehityksestä. Hän toivoo, että raskaus voitaisiin estää perusteellisen valistuksen avulla. Vuonna 1948 hän esitti toivomuksen, että laki, jolla kielletään ehkäisyvälineiden vapaa myynti, saataisiin kumotuksi. Tämä on nyt jo tapahtunut.

Kun rouva Sanger suuren japanilaisen "Mainichi"-lehden kutsumana vieraili jälleen Japanissa vuonna 1952, hän saattoi todeta, että syntyväisyyssäännöstelyn alalla oli tapahtunut uskomattoman suurta kehitystä. Rouva Kato saattoi oikeutetun ylpeästi ilmoittaa rouva Sangerille, että Japanissa toimii 750 äitiyshuoltokeskusta ja syntyväisyyssäännöstelyohjeita antavaa toimistoa ja että 32:ssa Japanin 46 prefektuurista on opetuslaitoksia kätilöitten ja sosiaalityöntekijöitten kouluttamiseksi. Vuoteen 1952 mennessä oli näistä opistoista päässyt loppututkinnon suorittaneena 18,000 henkilöä tekemään käytännössä työtä tällä alalla. Hento rouva Kato, jonka hellä sydän hänen ylhäisestä syntyperästään huolimatta sykkii lämpöisesti hänen vähempiosaisten sisariensa puolesta, on menestynyt suurenmoisesti työssään heidän asemansa parantamiseksi.

JUTUSTELUA

Suomen kansa kaskuaa

Isä ja poika ovat juoneet "korpikuusen kyyneleitä" ja tulee heidän välilleen riitaa. Kun se ei selviä, sieppaa poika dynamiittipötkön ja uhkaa, että ellei riita selviä niin hän päsäyttää pötkön ja silloin ei talosta jää kiveä kiven päälle. Rauhoittuu kuitenkin ja käyvät nukkumaan.

Aamulla juovat aamukahvia keittiössä ja isä muistuttaa poikaa dynamiitista. "Eihän sillä talo hajoa", hän arvelee. "No hajoaa sillä pieni talo ainakin", väittää poika. Isä osoittaa ikkunoista kuusten välissä seisovaa käymälää ja sanoo: "No nakkaa se tuonne niin katsotaan miten käy. Uusi pitää rakentaa kuitenkin kun on tuo entinen jo laho." Poika panee nallin ja viskaa dynamiitin käymälään. Räjähdys on kova ja käymälästä on jäljellä vain lautakasa. Kun miehet sitä siinä katselevat, alkavatkin laudat kohota ja alta kömpii vanha vaari vetäen housujaan ylös mutisten: "Olipa hyvä että ehrin tänne ennenkuin laukesin tuolla tuvassa!"

*

Isäntä myi piimää Kuopiossa torilla. Joku rouvashenkilö moitiskeli häntä, että isäntä taitaa myydä pelkkää heraa. Isäntä kääräisi paidanhihat ylös ja sanoi: — Hyvänen aika sentään, mihinkäs ne kokkelit ovat joutuneet ja haraisi piimätonkin pohjasta kokkelit rouvan nähtäväksi.

*

Vanha rouva: — Meneekö tämä juna Ouluun?

Asemamies: — Kyllä, rouva.

Vanha rouva: — Oletteko varma.

Asemamies: — Asemapäällikkö, veturinkuljettaja, lämmittäjä, junailija ja tarjoilijat ravintolavaunussa sanovat sen menevän. Muuta en tiedä.

*

Karkkilan radan asemalla:

Asemamies: — Täällä on eräs mies, joka vaatii korvausta rautatiemme aiheuttamasta vahingosta.

Asemapäällikkö: — Onko junamme ajanut hänen lehmänsä yli?

Asemamies: — Ei. Hän väittää, että junamme kulkevat niin hitaasti, että matkustajat lypsävät hänen lehmänsä ohikulkiessaan.

*

Eräässä rannikkokaupungissa asui aikanaan saman kadun varrella kaksi Vihtori Oksasta. Toinen oli pastori — toinen tohtori.

Tohtori matkusti, samalla kun teki stipendimatkaa, aina Tangeriin asti Afrikan rannikolle. Tällä välin pastori sattui kuolemaan.

Tuli sähkösanoma Tangerista rouva Oksaselle. Erehdyksessä lähetti vei sen pastorinrouvalle — juuri jokin päivä hautajaisten jälkeen. Ja sanoma oli lyhyt:

Rakkaani!

Olen saapunut onnellisesti perille. Täällä on hirveän kuumaa.

Vihtori.

*

Papin luo tuli kaksi vanhusta avioliittoaikeissa. Pappi katseli pariskuntaa ja kysyi sitten sulhaselta, eikö niin ikämiehenä jo olisi sopinut jättää emäntä ottamatta.

— No, eihän sitä ois tullu otetuksi, jos se vanha eli, tuumi sulhanen.

Naiset ja ikä tai iättömyys

Vanha Englanti on kohtelias maa. Siellä ei milloinkaan paljasteta naisen ikää. Siinä suhteessa ollaan aivan järkkymättömiä. Leicesterissä on nyt tultu naisten avuksi ja tuumitaan, että eikö jollakin tavalla voitaisi säädyllisesti kiertää tämä varsin arka kohta, ja ehdotetaan, että naisten ikä luokiteltaisiin seuraavalla tavalla: nuoret tytöt sijoitettaisiin luokkaan "nainen alle 21 vuoden", yli 21-vuotiaat, mutta alle 50 vuoden "yli 21-vuotiaisiin" ja taas naiset, jotka ovat täyttäneet jo 50 vuotta, saisivat "kypsän naisen" leiman. Ovatkohan naiset ottaneet ihastuen vastaan ehdotuksen? Luulisipa melkein niin.

Toverusten kesken

Kaksi työnjohtaja eräällä tehtaalla joutuivat keskenään riitoihin sen vuoksi, että toinen syytti toista aina kaikesta, mikä meni hiukankin huonopuoleisesti. Useaan viikkoon he eivät puhuneetkaan toisilleen mitään, vaikka istuivat samassa konttorissakin. Mutta eräänä päivänä sanoi toinen:

— Ajattelepa, meidän kissamme on saanut poikaisia viime yönä!

— Niinkö, sanoi toinen. Minä kai saan syyn päälleni siitäkin.

Sananparsia

Tuomahanpäivänä jouluvierahat taloohin tuloo.

JUURI ILMESTYNYT:

"nauru hyvälle, nauru pahalle..."

Kirj. KALLE RISSANEN

Tamperelaisia pienoiskuvia vuosisadan taitteen ajoilta. Kustantaja: Tampere-seura. Hinta $2.50. Noin 200 sivua. Kuvitettu.

NASEVAA, ILMIELÄVÄÄ, MESTARILLISTA, VIRKISTÄVÄÄ, SANOVAT SUOMEN LEHDET

Teoksessaan kuvaa Rissanen kymmeniä Suomessa ja Amerikassa tunnettuja henkilöitä, samoin elämää ja oloja 50 vuotta sitten. "Tamperelaisia Amerikassa" osassa hän kertoo monesta suomalaisesta tässä maassa.

AAMULEHTI SANOO:
"Kuvaukset ovat lyhyitä, mutta luonnehtivat viivanvedot sattuvan nasevia. Erikoista on, että henkilöitä ei niinkään esitellä politiikan tekijöinä, vaan 'inhimillisiltä' puoleltaan, enemmän tai vähemmän omantapaisina yksityisihmisinä. Tulos on usein suorastaan ilmielävä, kun ilkikurinen tai leppoisansävyinen näkemys tuo mukanaan niin valoa kuin varjoakin."

KANSAN LEHTI.
TYKO WARTO:
"Todellakin: Rissasen tyyli ja esitystapa on kerronnassa vallan mestarillista."

TAMMERKOSKI:
"Hänen kirjansa sivulla tuntuu tottuneen kynänkäyttäjän jopa parhaimmillaan tuoreesti sanaa käyttävän kirjailijan ote. 'Nauru hyvälle . . . nauru pahalle' on antoisa ja virkistävä teos."

YKSINMYYJÄ:
Raivaaja Pub. Co.
Fitchburg, Mass.

JOHAN FALKENBERGET:

Angermanjoen kukka

Kölin yli johtava vanha tie oli paljastumaisillaan pitkien rupeamien mitalta ja paikoillaan lepäävä hanki oli kovaa ja tiukkaa, jollaiseksi kevätlumi usein muuttuu.

Nils Jörgensen Klypen ratsasti paraikaa Kölin yli johtavaa tietä, kuljettaen hevosparia. Oman hevosensa hän antoi ravata vinhaa vauhtia. Hän oli tulossa Jämtlannin Isojärven tasangolta.

Isojärven rantamilla asui siihen aikaan kankuri, jonka nimi oli Erik. Mies uurasti vuodesta toiseen saadakseen ostetuksi hevosen. Sydämeltään ja sielultaan hän olikin hevosmies, toisin sanoen hän välitti ainoastaan hevosista.

— — —

Nils ratsasti länteen käsin kohti Isoneulan tunturia. Hän kuuli alituiseen lukuisten hevostensa kavioiden kapseen ja ratsasti kuin kuningas. Mutta hänen ajatuksensa eivät kierrelleet ostojen ja myyntien ympärillä — ei, nyt hän ajatteli kankurien kaunista kasvattitytärtä Karolinaa. Tyttö tunnettiin koko Ångermanlannin kauneimpana neitona. Häntä ei sanottukaan suotta Ångermanjoen kukaksi. Kreivit ja vapaaherrat olivat kuulleet hänestä ja ratsastaessaan kankurin mökin ohi he pysähtyivät vilkaisemaan kukkaa ja tervehtimään etää, joka he sanoivat kangaspuiden ääressä istuvaa vanhaa rakuunaa.

Kenen tytär Karolina oikeastaan oli — siitä kierteli monia huhuja. Ehkäpä hän kuului ylhäiseen aateliseen sukuun—mutta kun joku vihjaisi hänelle siitä, hän vain pudisteli päätään. Minä olen Karolina Eerikintytär, eikö se riitä? sanoi hän. Ångermanlannissa kuiskailtiin niin ikään, että hän oli keijulapsi, jonka kankuri oli kerran löytänyt pihasta koriin pantuna — — — mutta mikäpä esti ihmisten puheita.

Nils välitti vähät Karolinan suvusta. Tyttöhän oli yhtä erinomainen, virtasi hänen suonissaan sitten keijukaisten tai aatelisten verta. Hän tanssi kevyemmin jaloin kuin useimmat muut neidot. Ja hän lauloi ja rallatti niin, että se kaikui yli koko Isojärven tasangon.

Ja nyt oli Karolina hänen, Nilsin! He olivat sopineet kaupoistaan, mutta kasvatusvanhemmat eivät toistaiseksi tienneet siitä mitään. Karolina oli luvannut puhua heidän kanssaan asiat selviksi ennen syksyä, jolloin Nils saapuisi jälleen Ångermanlantiin, ja sen jälkeen työn oli määrä siirtyä Klypeen. — - — Kun Nils nousi varhain toissa-aamuna satulaan, Karolina oli antanut hänelle kätensä ja luvannut ajatella häntä päivästä päivään siksi, kunnes hän jälleen saapuisi hevosen selässä istuen.

Ihmekö siis, että Nils ratsasti vanhaa tunturitietä myöten kuin kuningas. Hän tiesi kyllä, että Karolinalle annetun sanan pitäminen saattoi käydä työlääksi ja vaikeaksi, koska Ruotsin ja Norjan välillä vallitsi sotatila. Nyt kirjoitettiin joka maakunnassa miehiä kuninkaan lippujen alle. Entäpä jos hän palaisi Ångermanlantiin yllään Tanskan kuninkaan sotisopa? Mitähän Karolina ja tytön kasvatusvanhemmat sanoisivat? Tosin he tietäisivät, ettei hän toiminut niin omasta vapaasta tahdostaan, mutta vihollinen oli aina vihollinen. Jos hänet kutsuttiin armeijaan, saattoi käydä hyvinkin niin, ettei hän nähnyt tässä elämässä enää milloinkaan Ångermanjoen kukkaa. Ruotsalaisten luodit olivat sortaneet monta uljasta miestä varhaiseen hautaan Kölin korkeilla rinteillä.

Nils ratsasti eteenpäin velttona ja antaen ohjasten roikkua. Hevonen sai mennä omia menojaan. Ratsastiko hän nyt viimeistä kertaa?

Nils joutui kuin joutuikin pukemaan yllensä kuninkaan sotisovan. Kun hän palasi kotiin hevosostoiltaan, oli viestikapula jo käynyt talossa. Ja paria päivää myöhemmin hän marssi pistin tanassa rajalle vartioon. Vihollista ei ollut vielä nähty, mutta tähystäjät olivat havaineet ruotsalaisrykmentin, joka majaili parin virstan päässä metsässä omalla puolellaan. Sota saattoi puhjeta minä päivänä ja hetkenä hyvänsä. Vastapuolella odottava miehistö oli kutsuttu Jämtlannista ja Taalainmaasta. Joukossa oli varmaankin monta, jotka tunsivat Karolinan. Jos Nils olisi voinut tavata jonkun vihollissotilaan, jonka mukana olisi voinut lähettää Karolinalle terveiset, että hän on lippujen alla — — — tyttö ehkä olisi malttanut odottaa häntä, vaikka hän olisi viipynyt kauankin.

Hän tallusteli kivääri olalla edestakaisin tunturinharjanteella, jolta näki virstojen päähän. Niinpä hän erotti kaukaa pohjoisesta sinertävän tunturinhuipun, Isoneulan, joka kohosi jättimäisen kirkontornin tavoin taivaalle ajelehtivien pilvien joukkoon. Idässä lepäsi Ångermanlanti. Ja Karolina ehkä istui siellä kuistilla tähyillen omalta taholtaan Isoneulan tunturia. Totta kai tyttö erotti sen, mutta oliko hän, Nils, kertonut Ångermanlannissa käydessään korkeasta uljaasta tunturista, jonka ohi hän oli ratsastanut niin monena kevätyönä. Ja jonka ohi Karolinankin oli määrä ratsastaa hänen morsiamenaan.

Kotona Klypenissä käyskenteli nyt uhkea hevonen laitumella. Siitä piti tulla Karolinan oma.

Mutta saattoiko Karolina ratsastaa milloinkaan Isoneulan tunturin ohi? Vainoaika ei näyttänyt loppuvan milloinkaan. Eilen kapteeni oli tiedustellut, onko miehillä suksia. Edessä on kova talvi! oli hän sanonut. Muistakaa, että ruotsalaiset sotilaat ratsastavat kauas, kun he kerran ovat nosseet satulaan. Kaikki tiesivät, että sota kestäisi kauan ja jonakin päivänä ryhdyttäisiin taisteluun.

Kun Nils seisoskeli kerran yöllä vartiossa, hän kuuli kiväärinhanan näpsäyksen tunturin juurelta. Hän heittäytyi päistikkaa maahan, alhaalta kuului pamaus ja luoti viuhahti hänen ylitsensä. Oliko ampuja ruotsalainen partiomies? Nils makasi hiljaa, hivutti kiväärinsä ampuma-asentoon ja sirotti piikivelle hiukan ruutia.

Sitten hän näki pään kohoavan mättään takaa. Hän ampui. Ja sitten seurasi haudanhiljaisuus. Oliko hän osunut? Hän nousi varovasti polvilleen ja tuijotti alaspäin mättäiden väliin. Hän toivoi vilpittömästi, että olisi vain haavoittaanut alhaalla vaaniskelijaa. Hän ei vihannut miestä sen paremmin kuin ketään muutakaan ihmistä. Sikäläisetkin sotilaat oli käsketty astumaan kuninkaan lippujen alle ja heidän oli täytynyt totella sokeasti.

Äkkiä ruotsalainen sotilas nousi polvilleen kiventaa ja heilautti käsivarttaan.

— Kuule, veli! Ei ammuta enää! huusi vihollinen.

— Heitä pyssysi pois! vaati Nils.

Ruotsalainen paiskasi aseensa mättäälle. Nilskin laski kiväärinsä maahan, nousi seisomaan ja käveli alas.

Perillä hän kohtasi nuoren pojan, hiukan yli kahdenkymmenen ikäisen. Soturin nimi oli Olof Persen. Hän oli jämtlantilainen ja hänet tunnettiin hyvin kaikkialla Ångermanlantissakin.

Nils tiedusteli, tunsiko muukalainen kankurin, vanhan Ericksonin sedan ja Ångermajoen kukan.

— Totta kai, totta kai. Mutta miksi ihmeessä sinä heltä kyselet?

Nils tiedusteli enemmänkin. Oliko Karolina metsänhaltijan tytär?

— Ei sinne päinkään, vastasi Olof. Hän on patruunan tytär . . . Ja sitten Olof kertoi, mitä oli kuullut: Karolina oli synnytetty salaa ja äiti oli ajettu ruukilta nyytti kainalossa jonakin pimeänä syysyönä. Herrat patruunat menettelivät niinkuin tahtoivat, lain valvojat nukkuivat syvää unta, kun korkea herrasväki oli kysymyksessä.

Nils istui pää käsien varassa kuunnellessaan nuoren jämtlantilaisen kertomusta. Hän havahtui vasta sitten, kun toinen kysyi: — Onko sinulla mitään suuhunpantavaa?

— Onko sinun nälkä?

— Minun on nälkä. Huh, kuinka kauheata sota on, vastasi Olof.

Hän oli vielä heiveröinen lapsi eikä ollut karaistunut kyllin iholtaan ja mieleltään. Hän oli ensi kertaa sodan tositoimissa.

— Oletko lähtenyt rakastettusi luota? pilaili Nils.

— En, minulla on vain äiti — vanha yksinäinen äiti.

Nils ei kysellyt muuta. Äidin luota lähteminen vaikutti nyt hänestä vielä surullisemmalta kuin morsiamen, aikaisemmin se vain ei ollut juolahtanut hänelle mieleen. Ehkäpä hän ajatteli liian paljon Karolinaansa ja liian vähän äitiään. Hänelläkin oli vanha äiti, joka istui portaalla kotona Klypenissä tähystellen, näkyikö idästä käsin kanuunain savupilviä.

(Jatkuu viidennelle sivulle)

New York City, N. Y.

Mikko Lyytikäinen, Raivaajan edustaja. Osoite: 227 East 84 St., Room 5 Puhelin REgent — 7-4155 Torstaina ja perjantaina klo 12—5 Konttorin aukioloajat:

KAATUI KOTONAAN

Mrs. Anna Peck (ent. Kimari) talosta 828 Gerard ave. kaatui kotonaan [illegible]hdessään jouluvalmisteluja ja vie[illegible] Morrisania sairaalaan. Tarkastus [illegible]oitti, että Mrs. Peck:llä oli katkennut käsivarsi ja jalka oli loukkaantunut. Tätä kirjoittaessa ei vielä ole tarkempia tietoja.

UUDEN VUODEN VALVOJAISIIN

Tässä kun joulu on jo ohitettu, niin katseet kääntyvät uuteen vuoteen. Uuden vuoden valvojaiset ovat osaston haalissa 227 East 84 katu, maanantain joulukuun 31 päivän iltana alkaen klo [illegible]

TALVI SAAPUI MÄRKÄNÄ

Virallinen talvikausi täällä alkoi sateisena ja lämpimänä, tehden enemmän kevään vaikutuksen. Sateista säätä jatkuvan koko juhlien ajan. Vähintään miljoona autoa lähti New Yorkin kaupungista juhlienviettomatkoille, mutta meno oli vaikeaa, sillä sumuinen ilma teki haittaa. Talven ensimmäisenä päivänä oli kyllä niin sankka sumu että ilmailuliikenne oli keskeytyksissä, ferry y.m. laivausliike hidasta.

Rautateillä oli "heinäaikaa", sillä tuhansittain jäivät ilmailuliikenteen seisauksen takia turvautumaan rautateihin ja busseihin.

J. J. SHEPHERD & SONS, Inc.
FUNERAL DIRECTORS
Perustettu 1825
HAUTAUSTOIMISTOT:
Pembroke — Whitman — Kingston
'Yli vuosisadan arvokasta palvelua'

RICE FUNERAL HOME
Rockland, Mass.
15 Webster Street,
Puhelin
TRiangle 7-0055

JOHN FOSTER LUMBER CO.
Puutavaraa — rakennustarvikkeita — muuraustarpeita.
MAALEJA — RAUTATAVARAA.
Puh. CYpress 3-6333.
Route 27 Hanson, Mass

FRANK'S SERVICE STATION
Ulko- ja sisärenkaita
Pattereita — Lisätarvikkeita.
Route 27 - Hanson, Mass.
Myrskyn kaatamat puut raivattu!

Hyvien polttoaineiden koti
MacDONALD FUEL CORP.
1159 Main St., Hanson, Mass.
Puh. CYpress 3-2151
N. E. Koksia — Gulf polttoöljyä
D. & H. kolia

Iloisina ihmiset lähtivät joulumatkoille täältä, mutta monessa perheessä tuli surua, sillä arviolta 660 kuolemantapausta sattuu matkoilla.

KAIKILLE JOULUA

New York Times lehden "köyhimpien perheiden" rahastoon kerääntyi jouluun mennessä $290,000. Rahat jaetaan hyväntekeväisyysyhdistysten kautta pahimmassa hädässä oleville.

KERJUU SE ON JOKA KESTÄÄ

Tässä joulun seudussa oli kerjuu täydessä kukoistuksessaan, se on muotitehtävää. Radion välityksellä kerjättiin joululahjoja 176 sairaalassa oleville tuhansille lapsille. Suurin lahjoitus tähän rahastoon oli $5,000 arvosta leluja lapsille.

SUURI LASTENJUHLA

Autotyöläisten union toimesta järjestettiin lasten joulujuhla Madison Square Gardeniin, jonne saapui 10,000 lasta, enimmäkseen työläiskodeista, köyhäin lasten hoitoloista y.m. Järjestyneet työläiset käsittävät lasten puutteen parhaiden.

WM. REKOLA KUOLLUT

Joitakin päiviä sitten löydettiin Harlemissa, New Yorkissa asuva William Rekola kotonaan hirttäytyneenä. Kamean tapahtumaan syytä lähemmin ei tiedetä. Hän oli pitkäaikainen newyorkilainen ja rakennustyöläinen. Myös omiin nimiinsä rakenteli taloja Long Islandin puolella. Iältään arvioidaan olevan siinä 60 v. tienoilla.

VIOLA SUISTO SOITTAA

ASKL:n osaston haalilla 227 East 84 st., ylälattia, otetaan vastaan uutta vuotta riemullisesti. Viola Suisto pitää huolen musiikista. Sisäänpääsykin hyvin kohtuullinen. Siellä tavataan.

VUODEN JAMA JA RAIVAAJAN TILAUKSET

Menneinä vuosina niin uudet kuin uudistuksetkin laskettiin pisteissä ja siten määriteltiin kilpailujen voittajat. Nykyään vaikka tuloksia pisteissä ei lasketakaan ja uudistamiset pidetään kuitenkin tärkeänä, niin uusista tilauksista teemme luetteloa ja kun vuoden jamaa lähestymme, niin olisi tärkeä vielä saada uusia tilauksia, että siten kohentaisimme paikkakuntamme tilaajamäärää. — M. L.

SAUNAN UUNEJA
Sähköllä kuumennettavat kivet.
Myös puu-, hiili- ja kaasutulella.
Pyytäkää selostuskirjasia!
LEO NIPPA & SON
Bruce Crossing Michigan

GEORGE N. MACKEY
Johtaja
BURGESS
FUNERAL SERVICE
38 Pleasant Str.,
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 2846
177 Main Street,
ROCKPORT, MASS.
Tel. 773

W. S. PIKE
FUNERAL SERVICE
Harold N. Pike, Director
61 Middle St.
Gloucester, Mass.
Tel. 884-W
Konttori avoinna yöllä ja päivällä

Van Etten - Spencer, N. Y.

K. Liiton Osaston uuden vuoden vastaanottojuhlat on Mary ja Sam Mattsonin farmilla Spencerissä maanantai-iltana jouluk. 31 p. Talon emäntä laittaa livekala-illallisen ja ken Mary hommauttaa siinä ei tule olemaan puute mistään. Syömiset alkaa seitsemältä ja kahvitarjoilu on myöhemmin. Kaikki tervetulleita.

$50,000 vahingonkorvausvaatimus

Spencerin koulua vastaan on nostettu siitä kun kaksi 5-vuotiasta poikaa sai surmansa kindengarten luokalla ollessaan koulussa. Kummankin lapsen vanhemmilta on $25,000 vaatimus.

Ovat päässeet uuteen kotiinsa

Van Ettenista Kirsti ja August Anderson ostivat talon ja vähän maata Horseheadista ja ovat jo asettuneet sinne asumaan. He tulivat takaisin Floridasta jossa myivät talonsa kun ei ilmanala sopinutkaan heille. Heillä oli täällä suuri farmi ennen Floridaan menoa vain möivät sen tyttärelleen.

Häät

Mr. ja Mrs. William Lummukan tytär Elaine Marie vihittiin avioliittoon jouluk. 1p. kielisen Joseph Straitin kanssa. Häät oli First Presbyterian kirkossa Horseheadissa.

Lomalle Floridaan

Van Ettenin lääkärinkonttori on kiinni tammik. 13 p. asti sillä Dr. Cargill on mennyt vaimonsa kanssa Floridaan heidän lastensa luo. Spencerin lääkäri tulee ylikuormitettua näin sairaloisena aikana kun kaikki lasten taudit riehuvat. Van Ettenin koulusta yksistään on ollut yli sata pilasta poissa sairauden takia näinä päivinä juuri edellä joululoman.

Pääsi sairaalasta

Miss Tillie Eskelin, joka on ollut sairaanhoitaja monet kymmenet vuodet Sayerin sairaalassa joutui menemään leikkaukselle ja oli pari viikkoa sairaalassa hoidettavana. Sittemmin hän on ollut siskonsa Eva ja Edi Briggsin kotona Van Ettenissä tervehtymässä.

Lisää sukua

Van Ettenissä Alina ja Matti Aho sai tiedon Rochesterista että heistä on taas tullut isovanhemmat (joka on nyt 12:sta kerta), kun heidän nuorin tyttärensä Doris ja Jack Butterworthin perhe lisääntyi tytöllä tk. 15 p. Heillä oli ennestään poika ja tyttö.

Kihlaantuneet

Matti ja Mrs. Ahon lastenlapset Lyle Van Ettenista, joka on Kerttu ja Hubert Thorntonin poika ja Wavedlystä Allen, joka on Nellie ja Leo Ahon poika ovat antaneet kihlat Lyle Spencerin tytölle Barbara Snyderille, ja Allen Waverlyn tytölle Stelanielle, sukunimeä en tiedä. Allen on kotona lomalla Setä Sämin ilmalaivastosta ja kun menee takaisin, on matka edessä Koreaan. Lyle pääsi kotiin hiljattain palveltuaan sotaväessä kaksi vuotta Japanissa sekä Koreassa.

Haikarajuhlat

Van Ettenissä Sam Lindbladin kotona pidettiin "lahjasade" Mrs. Vivian Kauppiselle kun hän varttoi viilettä lastaan. Paljon käytännöllisiä lahjoja saikin odotettavalle vauvalle.

Mr. ja Mrs. Reino Salmen

poika, John F. Salmi, Spencerista, joka on analyyttisen kemian tutkija Cornellin yliopistossa, on hallituksen toimesta nimitetty, maanpuolustuslaitoksen tärkeään tutkimustehtäviin Fort Belvoiriin, Va. Tässä tutkimus- ja koekeilulaitoksessa työskentelevät nsi luokan tutkijat insinööri- ja laboratoriotehtävissä. — A—a.

BREWER'S CORNER PHARMACY
1 COPELAND ST., QUINCY, MASS.
Lääkemääräyksiä täytetään.
Kaikenlaisia lääkkeitä halvemmilla hinnoilla.

Nykyaikainen
Sähkö-urku
Ystävällinen suomalainen palvelija
TILAVA KAPPELI
Air Conditioned

HANNEL
Funeral Home
86-88 Copeland Street
Quincy 69, Mass.
TEL. PR. 3-3773

SUOMI BATH
114 Clayton St., Worcester, Mass.
AUKIOLOAJAT:
Torst. 2—10 ill. Perjant. 11—11 ill.
Lauant. 8 ap. — 11 ill. Sunnunt.
8 ap. — 12 päivällä.
C. & A. NEUVONEN, Prop.

GIBSON'S VILLAGE FARM DAIRY
Tel. 3-5306
50 Sunderland Road, Worcester
Aina saatavana tuoretta
KERMAA, MAITOA, KIRNUPIIMÄÄ.
Kotiinajo aamulla!
SUOSITTELEE PALVELUSTAAN!

Pittsburgh, Pa.

Finlandia klubin joulujuhla Unkarin hyväksi

Finlandia klubin tämän vuotiselle joulujuhlalle muodostui leimaa antavaksi läsnäolevien unkarilaisten runsaslukuisuus sekä se, että tilaisuus järjestettiin Unkarin hyväksi. Kaikkiaan kerättiin $68.75, mikä summa läsnäolleen Mr. Joseph Bercsin välityksellä luovutettiin Pittsburghin "Hungarian Freedom Fundille", missä hän on varapuheenjohtajana.

Joulujuhla oli joulukuun 15 päivänä tavanmukaisessa kokoontumispaikassa Oaklandin YWCA:ssa. Läsnä oli nelisenkymmentä henkeä. Unkarilaisista mainittakoon Mr. Bercsin lisäksi Pittsburghin unkarilaisen yhdistyksen varapuheenjohtaja tohtori Magda De'Spur, Mr. Albert L. Renkey, Geo Foley, G. Kregecz, H. Collacius ja J. F. Cserepy.

Puheita pitivät Finlandia klubin puheenjohtaja Mr. David Rinne ja Mr. A. L. Renkey selostaen Unkarin nykytilannetta ja avun välttämättömyyttä. Puheitten päätyttyä Mr. Rinne luki ehdotuksen Yhdysvaltojen presidentille lähetettävästä kirjeestä, minkä kirjeen klubi yksimielisesti päätti lähettää. Siinä kehoitetaan USA:n valtiovaltaa viipymättä ryhtymään välttämättömiin toimenpiteisiin kommunistien tuhotöiden lopettamiseksi ja kansalaisvapauden palauttamiseksi Unkarissa.

Välittömästi tämän jälkeen toimitettu keräys tuotti alussa mainitun summan ja mainittakoon, että klubin entinen sihteeri, nykyisin Miamissa vakinaisesti asuva Mr. E. Sjöblom oli lähettänyt avustuksensa kirjeellisesti.

Ilta kului suomalaisilla joulukorsteilla somistetun pitkän pöydän ääressä. Joululaulut säesti Mrs. A. Schwilm. Erinomaisesta tarjoilusta huolehtivat Mrs. J. Luopa, Mrs. A. Tuomi, Mrs. A. Holm, Mrs. D. Rinne ja Mrs. J. Zurna. Kahvileivät, puuro jne. olivat lahjoitetut, mikä osaltaan auttoi Unkarin keräystä. Tilaisuus oli antoisa ja todisti, että suomalaisten ja unkarilaisten veljessiteet Amerikassakin ainakin hädän hetkellä ovat elävät ja lujat.

Muita joulujuhlia

Carnegie Music Hallissa pidetyssä "United We Sing" kansainvälisessä joulujuhlassa Suomea tänä vuonna edusti oppikoululainen Georgina Schwilm, joka vei salin joulukuuseen ketjun Suomen siniristilippuja.

Entiseen tapaan Mrs. G. R. Sprengling on esiintynyt Suomen joulun tai Skandinavian joulun merkeissä kaikkiaan 20 pittsburghilaisen klubin joulujuhlassa, joukossa mm. kaupungin huomattavimmat naisten klubit "The Twentieth entury Club" ja "Congress of Clubs".

Onni potkaisi

Mrs. S. Grinko, joka Finlandia klubissa tunnetaan erinomaisena laulajana, voitti ensimmäisen palkinnon täkäläisen Duquesne Lightin järjestämässä kilpailussa. Yhtiön mielestä hän osasi sattuvimmin määritellä kysymyksessä olevan sähkökuivaajan erinomaisuuden. — A. S.

Mt. Holly, Vt.

Vielä viikko pari

sitten täällä ajellessa, teitten varsilla näki suuret läjät joulukuusia kauniisti ladottuna riveihin. Nyt ne on kadonneet ja vain muuta romua osoittamassa on paikat, joissa ne oli. "Valkeat vuoret," kuten toisella nimellä Vermontia nimitetään, on lähettänyt satojatuhansia kuusia joka vuosi yhtä moneen kotiin herättämään joulutunnelmaa ympäri idän ja aina etelä valtioihin saakka. Myöskin balsamin ja kuusen oksat on hyvin kysyttyjä. Balsamin oksista on maksettu aina 60 dollariin saakka tonni. Muuhun vuoden aikaan ne ovat aivan arvottomia. Balsamin oksista valmistetaan paljon seppeleitä sekä havun köyttä (roping).

Kuulumisia

Floridaan ovat jo lähteneet Ojat ja Kinnunen, Mc Caif'it ja toisia on aikeissa lähteä. Mrs. Anna Koivu lähtee jouluksi tyttärensä Mrs. Lindin luo Indianaan. Näin Rutland Heraldilta, että John Ojala on joku päivä sitten viety Rutland sairaalaan ja kuulemani mukaan hän sai sydänkohtauksen työmaallaan ja joutuu ehkä olemaan pitemmän ajan sairaalassa. — son.

Ashtabula, Ohio

ASKL:n kerhon joulujuhla

vietettiin Freeda Jokiniemen asunnolla 15 p. tätä kuuta. Osanotajia oli runsaasti, hauskaa oli ja pöytä oli koreana. Vieraita oli myös Eriestä. Kerho lausuu suuret kiitokset Freedalle suuresta vaivannäöstä ennen ja jälkeen sekä paikan luovuttamisesta kerholle.

Vasta syntyneen lapsen ruumis

löydettiin 13 päivä tätä kuuta Conneautiin johtavan sillan päästä itäpuolelta Ashtabula jokea. Löydön teki George Chamberlain, 1171 W. 8 katu. Kaupungin poliisi kutsuttiin paikalle, mutat kun tapahtumapaikka kuuluu kauntille, niin kauntin viranomaiset alkavat tutkimaan asiaa. Lapsen ruumis on Ashtabula General Hospitalin ruumishuoneessa, kunnes lääkäri Dr. Dixon antaa kuolemantodistuksen.

Columbus avenuen

rautatieylikäytävällä olleen auton länteenpäin menevä juna vei mukanaan 1000 jalkaa ylikäytävältä. Juna oli New York Central Empire State Express. Ajuri oli ehtinyt pois ennen junan tuloa että ketään ei loukkaantunut. Poliisit vangitsivat John Lemmon, auton ajurin 36 v., 341 Prospect Rd. syystä kun hänellä ei ollut ajolupaa ja oli alkoholin vaikutuksen alaisena.

Rautamultalaivat

8 luvultaan ovat talviteloillaan. Car ferry Astabula jatkaa liikennettään niin kauan kuin Erie-järvi on sulana. Viime talvena Erie-järvi jäätyi liikenteelle mahdottomaksi 10 päivä tammikuuta. Joskus edellisinä talvina talviteloillaan olevien laivojen luku on ollut 32, viime talvena Carferry 8:s.

Valtuusto hyväksyi

myöhästyneen laskun lumenluonnista: työ $294.44, ruoka ja asunto $46.15 Youngstownin työläisille. Yungstownin kaupunki antoi vapaasti kaikki tarvittavat työvälineet, joista valtuusto on erittäin kiitollinen.

Ehdotus valtuustolle

leikki- ja urheilukentän ostamiseksi pantiin pöydälle siksi kunnes saadaan tietää josko mikään kaupungin leikki- ja urheiluohjelma on mahdollista ensi vuoden aikana.

Kymmenen dollarin sakon

joutuvat maksamaan auton ajurit, jotka ajavat autonsa takaperin autojen pysäköintikentille. Laki astuu voimaan 16 päivänä tammikuuta. Clifford Kadon, valtuuston presidentti ehdotti taulujen asettamista pysäköintikentille, joissa huomautetaan auton ajureille uudesta laista.

Talojen omistajat

tai vuokralla asujat joilla on öljylämmityslaitokset, saavat tästä lähtien maksaa puoli senttiä enempi gallonasta öljyä, ilmoitti Standard Oil Co:a. Samalla kuitenkin lasketaan gasoliinin hintaa puoli senttiä gallonalta.

Charles Jewerly Stoe

4534 Main ave., ilmoitti 185 dollaria maksavan rannekellon kadonneen tiistaina 18 p. tätä kuuta mainitusta kaupasta.

Sairaalaan joutuneet

Nancy Palo, 3120 Ohio ave. ja Mrs. George Stebbins (Laaksonen) 2305 Walnut Blvd.

Sairaalasta kotiin ovat päässeet Mrs. George Lintala, 1338 Union ave. ja Kujala Arnold 409 E. 23 katu. — Selma Makela.

Waukegan, Ill.

Kannattaa syntyä

ensimmäisesi vuodelle 1957 Lake kauntissamme. Lapsukaiselle, joka syntyy ensimmäiseksi kauntissamme on 39 liikehuonetta luvannut tehdä erilaisia lahjoituksia. Lahjoituksien luettelo on hyvin monipuolinen sisältäen melkeinpä kaikkea mitä uusi tulokas tarvitsee ja paljon muutakin, kuten lasten timanttisormus, helminen kaulanauha, neljä pulloa samppanjaa, hallituksen bondi, jne. Osuusliikkeemme lahjoittaa kahden viikon varaston lasten maitoa. Tulevien kansalaistemme kannattaa siis seurata aikaansa ja sovittaa tulonsa oikealle minuutille. Monissa kilpajuoksuissa, ratkaistaan voittaja vain valokuvien perusteella. Kilpailun voittajan ennustamme olevan tytön, sillä he ovat tavallisesti nopeajalkaisia. Kilpailuehtona on, että vanhemmat ovat asuneet tässä kauntissa vähintään kuusi kuukautta ja että synnytys tulee tapahtumaan jossakin kauntimme viidestä sairaalasta. Kilpailun tuloksen ilmoitamme ensi vuonna.

Espanjan kielemme

joutui koetukselle hiljattain, kun kymmenen miestä Guadalajaran kaupungista Jalasco valtiosta Meksikosta vieraili ouusliikkeessämme tutustuen sen laitoksiin ja myöskin Credit union toimintaan. Miehet olivat työväenjärjestöjen edustajia ja toimihenkilöitä ja matkustavat he tässä maassa Yhdysvaltain Työviraston (Dept of Labor) kutsumina. Mukana seuraa kaksikin pätevää tulkkia, joten he kyllä tulevat kielellisesti toimeen.

Kihlauksensa

ovat julkaisseet G. Lelon Leech ja Sandra Anna Luoma naapurikaupungistamme Zionista. Morsiamen vanhemmat ovat Niilo ja Irene (Irja) Luoma. Irja on vanhojen tuttaviemme Ada ja Otto Björnisen tytär ja tämä muistuttaa niitä aikoja, jolloin Irja pikkutyttönä Jukolan kaupassa Minnesotan Virginiassa tapasi meille laulaa nikkelipalkalla ja nyt jo toinen hänen tyttäristään on naimateillä. Niin ajat kuluvat ja me — vanhenemme.

Kalevaisten toimesta

tulee uuden vuoden valvojaiset ja vastaanotto heidän omalla talollaan vuoden vaihteessa ohjelmineen ja kaikkine ilonpitoineen. Kaikki kansa on sinne silloin tervetullutta.

Vuoden viimeisenä

pykälänä pyydämme toivottaa kaikille lukijoille kaikkea mahdollista hyvää vuoden 1957 mukana. Ensi vuonna tavataan, jos eletään ja terveinä ollaan. — Setä.

North East, Md.

Osaston lipeäkalaillallinen

on jo aivan lähellä. Laitamme myöskin riisipuuroa marjasoosin kanssa ja myöskin varataan lihaa niille, jotka eivät huoli lipeäkalasta ja kaikenlaista ruokaa ja myöskin kahvit on samaan maksuun. Meille tulee Suomen kuvia näyttämään Chaplen Dearman, Bainbrige, Md., jotka hän on ottanut itse Suomessa käydessään. Tanssia lopuksi. Tämä tulee olemaan tammikuun 5 päivä Bayview haalissa North East. Illallinen alkaa klo 7, siis tulkaa aikanaan. Sisäänpääsy on $1.50. Suuret lapset puolella hintaa.

Sanelma ja Dale Coulterin

onnittelukiitoslauseesta on epähuomiossa jäänyt pois Elsa Latomaan kaunis laulu, ja kiitos Kasville huumorista. Myöskin onnitteluista on jäänyt pois nämä nimet: Mr. ja Mrs. Toivo Makey, Mr. ja Mrs. H. Jarva, Mrs. Vilma Matson, Mr. ja Mrs. J. Jernstrom ja Mr. ja Mrs. Rautavirta, joka täten korjataan ja pyydetään anteeksi.

Toveri Matti Laine

on sairaslistalla. Hän oli Elkton hospitaalissa, jossa häntä tutkittiin ja havaittiin hänellä olevan vatsahaavoja ja nyt hän on lääkkeiden avulla niitä parantelemassa kotonaan. Toivotaan nopeaa toipumista, sillä eihän kanamiehellä ole aikaa sairastaa.

Toivotaan hauskaa uutta vuotta

kaikille tämän lehden lukijoille. Jos jollakin olisi uutisia, joita hän haluaisi laittaa Raivaajaan olisin iloinen jos soittaisitte allemerkinneelle niin pistän lehteen. — Hilja Mäki, Rising Sun, Md.

MITÄ TEKISI

Vastavihityn nuorikon äiti kertoili tuttavilleen, että hänen tyttärensä sai häälahjaksi niin paljon hopeaa, ettei hän tiedä, mitä sillä tekisi.

Muuan vanhempi nainen huomautti tyynesti: — Kiillottakaa niitä.

KALAKAUPASSA

— Tuoreko! Tämä kala hengitti viimeisen henkäyksensä juuri vähän ennen, kun te astuitte sisään.

— Kylläpä sillä oli pahanhajuinen hengitys.

HINTALAPPU

— Kalle, sinähän sanoit, että sinä olet ampunut sorsan. Ja kuitenkin tässä on vielä hintalappu.

— Olen ampunut niin monta sorsaa, että minun on täytynyt ne numeroida.

Köyhäi köyrikseen, jokaine joulukseen.

Ted's Home Bakery
Corner Garfield & Smith Streets
Tel. GR 2-0826. —
97 Garfield St. Quincy, Mass.
577 North St., Weymouth, Mass.
Leipää, rullia, piirakoita, kaakkuja ja leivoksia.

ZAVATONE GREENHOUSES
363 Centre St., Quincy, Mass.
Puh. GRanite 2-3922
Kukkalaitteita! — Leikattuja kukkia!

JOHN J. GALLAGHER, Inc.
Rakennustarpeita ja Rautatavaraa
100 Federal Avenue Quincy 69, Mass.
Puhelin: PResident 3-2600
Haaraliike: 241 Hancock Street, North Quincy

QUINCY SAVINGS BANK
1374 HANCOCK STREET — 371 HANCOCK ST.
QUINCY, MASS.
Auki kello 9 ap.—kello 3 ip. maanantaista perjantain iltapäivään.
Säästö- ja klubitilejä — Kiinne- ja persoonalainoja.

"Jousia silloin kun tarvitsette niitä"
WOODWARD'S SPRING SHOP Inc.
JOUSIA JA JARRUJA
Co-Max ja Lockheed osia Pyörien suoristamista.
63 CANAL STREET Tel Pres. 1200-12001 QUINCY, Mass.

Dr. William D. Michael, O. D.
Dr. William D. Michael, Jr., O.D.
OPTIKOT
13 Revere Road, Quincy, Mass.
Tel. PResident 3-6735.

Mike's Electrical Service
SÄHKÖURAKOITSIJAT
Luoteut miehet suorittavat työn.
Asunto-, liike-, teollisuus-urakointia.
Öljypolttimoiden langoitusta.
51 Shawmut — Quincy, Mass.
GRanite 2-6324
Michael Kuja, omistaja

Dr. Carleton G. Osgood
HAMMASLÄÄKÄRI
373 Granite St., Quincy, Mass.
Tel. GR. 2-4258

OSTOKSIA TEHDESSÄNNE
muistakaa mainita että näitte
ILMOITUKSEN RAIVAAJASSA!

Jos tahdotte todellista valmiiksi leikattua
LIMPPUA
maistakaa
KASANOF'IN
valmistamaa leipää.

FRED'S RADIO and T. V. SERVICE
TELEVISIOITA — RADIOITA — GRAMOFOONEJA
Myynti ja Huolto
51 MAIN STREET MAYNARD, MASS.
Huoltoa halutessanne soittakaa: puh. 889.

FOWLER FUNERAL SERVICE
AMPULANSSIPALVELU
John A. Kennedy
24 Concord St., Maynard, Mass. — Tel. TW 7-7343

ME ANNAMME
kiinteimistö-, auto- ja persoonalainoja Credit Union jäsenille.
Korko on sangen kohtuullinen.
Tulkaa keskustelemaan rahakysymyksistä kanssamme.
Maynard Consumer's Credit Union
United Co-op Bldg.,
56-62 MAIN STREET MAYNARD, MASS.

UUSI LÄHETYS JUURI SAATIIN SUOMESTA
Suomalais-Englantilainen
SANAKIRJA
V. S. Alanne, laajasti tunnettu sanakirjan tekijä, on saanut pitkän aikaa kestäneen suurtyönsä päätökseen. Kaikki englannin kielen käyttäjät ovat saaneet kauan kaipaamansa välttämättömän apuneuvon: ajanmukaisen ja luotettavan sanakirjan. Teoksessa on 75,000 hakusanaa lisäksi miltei saman verran lauseparsia ja sanantapoja, jotka ratkaisevat visaisimmatkin sanat. Varsinkin tekniikan ja tieteen alalla viime vuosikymmeninä syntyneisiin sanoihin on pantu painoa. Tekijä on sanoja ja sanonnantapoja harkitessaan osannut valita nasevimmat ja kielen luonnetta parhaiten vastaavat ilmaisut.
Alanteen uudessa sanakirjassa on 1111 suurta, 2-palstaista sivua. Hinta $14.00.
Lähettäkää tilaukset osoitteella:
RAIVAAJA
Fitchburg, Mass.

THE
CORNWELL MEMORIAL CHAPEL
ARVOKAS HAUTAUSPALVELU
Center Street Tel. 29-2 Wareham, Mass.

EGGER'S FUNERAL HOME
Puh. 517 W.
61 Pearl Street
MIDDLEBORO, MASS.

Doane, Beal & Ames
FUNERAL SERVICE
HYANNIS YARMOUTH
HARWICH CHATHAM
Telephone, Hy. 684.

Eräs hävinnyt joulutapa

"Aito joulutunnelma tulvahti tuvasta, kun lattialle oli paksulta levitetty kahisevia pahnoja, ja perällä, yhdestä ainoasta honkapuusta halkaistun pöydän kohdalla, riippui katosta suuri himmeli täynnä olkisia kuristeita . . ." Näin kuvataan "vanhan hyvän ajan" hämäläistä joulupirttiä. Samaan suuntaan kertovat eri puolilta maatamme muistiin merkityt tiedot menneitten aikojen kansanomaisesta joulupirtistä, jonka lattialle oli levitetty jouluolkia.

Miesmuistin ulottuvilla ovat ajat, jolloin oli varsin yleistä jouluolkien pitäminen lattialla. Joulupahnat kuuluivat oleellisina jouluun.

On vaikeata saada selvyyttä, mitkä syyt ovat tuon jouluolkien käytön aiheuttaneet. Joka tapauksessa niiden käyttö tunnetaan jo kaukaisessa menneisyydessä. Eikä tapa — noin vain puusta katsoen — tunnu olevan ristiriidassa kristillisen joulun kanssa. Ovatpahan muutamat tutkijat arvelleet jouluolkien käytön periytyvän kristillisen jouluvieton alusta. Tällaisia ajatuksia esitettiin mm. Åbo Tidningarissa v. 1772. Tähän on houkutellut tietenkin se, että kirkoissakin käytettiin menneinä aikoina jouluolkia. Ja jouluaiheisissa veisuissa vieläkin lauletaan jouluoljista ja tähdistä, jotka rinnastavat ajatukset joulupahnoihin. — Näihin vedoten kirkkokin aikoinaan jouluoljet hyväksyi.

Pohjanmaalla oli yleisenä tapana — kertoo Penzen (de festo julia) — tuoda jouluna olkia tuvan lattialle, minkä vuoksi näitä olkia sanottiin jouluoljiksi. Joulua ei pidetty, jouluna ellei pirtin permannolla ollut olkia. Tämä tapa ei tietenkään ollut omianaista vain mainitulle maakunnalle, vaan yleistä koko maassa, kuten alussa jo kerrottiin. Troels-Lund sanoo muinoin käytetyn jouluolkia pohjoismaisissa oloissa kaupunkilaiskodeissakin. Joulun edellä ajoivat maalaiset olkikupoineen — kuten nykyään kuusikuormineen — kaupungin torille myymään kaupunkilaisille jouluolkia. Jouluolkien käyttö oli siis tavallista maalaiskodeissa, kaupungeissa ja kirkoissa.

Katsokaamme asian toistakin puolta.

Olkien käyttö ei aikaisemmin rajoittunut vain jouluun. Niitä tavattiin syysjuhlien yhteydessä. Ne olivat hyvin tavallisia saunassa. Sauna on muinaisten uskomusten mukaan kaikelta pahalta rauhoitettu paikka. Vain auringon laskun jälkeen saattoivat huonot henget pilkistää saunan ovesta sisälle. Saunassa kävivät juhla-aikoina talon vainajain henget. Näiden häiritsemistä pidettiin sopimattomana — jopa onnettomuutta tuottavana. Sen vuoksi viettiin saunaan olkia, jotta ei talonväen kylpiessä syntynyt mitään kolinaa. Näin tehden toivottiin, että henget pysyisivät hyvällä tuulella ja suojelisivat talon onnea ja menestystä — varsinkin karja- ja maataloudessa, joihin silloin väestön menestys perustui. Nuorempikin polvi muistaa vielä, että syksyisin mallassaunaan levitettiin olkia lauteille, kun kylvöttiin. Tapa on ilmeinen perinne menneiltä ajoilta.

Kun muinaiset syysjuhlat jatkuivat "talvikuuhun' — jouluun saakka — niin liittyy olkien käyttö joulusaunaankin. Tapa on hyvin tunnettu mielläkin. Muinaiset skandinaavit nodattivat samaa tapaa. Kerrotaanpa heidän jouluyönä nukkuneenkin joulupahnoilla lattialla, jotta vainajain henget saivat yöpyä sängyssä.

Ennen vanhaan oli tapana kuluttaa pitkiä iltapuhteita monenlaisilla kansanomaisilla leikeillä ja kisoilla. Kysyihän Jukolan Juhanikin veljiltään jouluna: "Mitä leikkiä löisimme?" — Kun jouluileikkeihin kuului sellaisia kuin "karhun salvaminen", "kukon kengittäminen", "väkikapulan vetäminen, " suolan punnitseminen" ja monet muut kolinaa synnyttävät temmellykset, niin olisi ilman olkia pirtin permannolla ollut huononlainen myllertää. Sen vuoksi olkien käyttö oli välttämätöntä jo käytännöllisistäkin syistä.

Jo ensimmäistä olkilyhdettä leikattaessa pellolla muistettiin haltiaa, tonttua, ja vietiin tuo lyhde riihen parsille, missä se sai olla jouluun saakka. Näitä olkia käytettiin sitten joulutaikoihin. Eräs kuvaus joulutavoista kertoo jouluoljista tähän tapaan:

"Kun talonväki oli valmistunut joulua vastaanottamaan, isänsä ja joku miehisistä henkilöistä menivät olkilatoon. Siellä he sitoivat nipun olkia toisesta päästä yhteen, asettivat sen sitten päähän olkien alapäät hajalleen ympäri vartaloa ja ottivat olkilyhteen käteensä. Tupaan tullessaan he ovella sanoivat: hyvää joulua! talonväki vastasi: Jumala antakoon! Joku sisälläolijoista kysäsi: keitä te olette, tuollaisissa hatuissa? jolloin tulijat sanoivat: tuomme joulun ja joululon! otetaanko meidät taloon? — Sellaiset vieraat ovat tervetulleita, mutta kauanko joulu kestää? — Aina nuutinpäivään saakka, vastasivat tulijat. Sen jälkeen isäntä antoi "olkihattunsa" jollekin tuvassaolijalle, joka taas puolestaan toiselle, kunnes se oli ollut jokaisen päässä. Sitten jouluolkien noutajat laskivat lyhteensä lattialle ja sanoivat: tässä ovat jouluoljet! — Olkilyhteisiin kaadettiin maitoa tai olutta ja sitten levitettiin lattialle. Hattuina olleet oljet heitettiin kattoon ja toivotettiin hyvää satoa seuraavana suvena.

Kun jouluolkien käyttö oli tavallista skandinaavien keskuudessa, jolloin tapa lienee liittynyt Thorin palvontaan — Thor oli pilvien ja sateiden hallitsija, ukkosen jumala, jonka maljoja juotiin, niin on hyvin ymmärrettävää, että maanviljelyksen menestystä hankittiin olkien välityksellä.

Jouluolkia ei saanut pahnata pehmeiksi. Ne täytyi vaihtaa useasti lattialle, kun ne pahnaantuivat, ellei niitä vaihdettu, lakoontui vilja kesällä pellolla. Kun vei jouluolkien pahnat kaurahuhtaan, eivät jänikset uskaltaneet tulla sinne. Kaalimaalle pantuina ne hävittivät madot kaaleista. Tällainen tieto on vuodelta 1870 Savosta ja Karjalasta. Puutarhaan, hedelmäpuiden juurille hajoitettuina ne aiheuttivat hyvän hedelmäsadon. Uudeltamaalta on selalinen tieto, että jos jouluyönä jouluoljilla ahkeraan halaa toisiaan, niin vilja kasvaa maukkaampaa seuraavana suvena. Olkia pirtin kattoon heittelemällä tiedusteltiin tulevan kesän satoa. Jos olkia tarttui paljon lakeiseen, niin oli odotettavissa hyvä vuosi. Troels-Lund mainitsee tiedon, että jouluiltana sidottiin jokaiselle kuukaudelle olkilyhde — siis 12 lyhdettä — ,jotka vietiin katon harjalle, jotta elämä seuraavana vuonna menestyisi.

Jouluolkien päälle ei saanut vuolla pirtissä lastuja, sillä sellaisesta seurasi lehmille sorkkavikoja kesällä. Maidon olkilyhtesen kaataminen oli ilmeinen karjanhaltian uhri. Jouluolkien vieminen vasikoiden alusiksi tuotti menestystä karjalle. Vaikuttipa jouluolkien navettaanvieminen senkin, että syntyi enempi lehmävasikoita.

Nuutinpäivänä — johon saakka olkien tuojat sanoivat joulun kestävän — kulkivat ns. joulunpiiskaajat, kylän nuoret talosta taloon "piiskaamassa joulun ulos". Heillä oli kupo olkia mukanaan, jotka levittivät talon lattialle ja tanssivat niiden päällä. Jos talossa tarjottiin heille olutta ja ruokaa, niin he ottivat oljet lattialta, sitoivat ne ja menivät olkikupoineen toiseen taloon. Mutta ellei heille tarjottu mitään, he tunkivat oljet talon patoihin ja kattiloihin ja lauloivat: isäntä hirteen, emäntä orteen, tytär korpeen kontti selkään.

Kun nyt ajattelee noita kaikkia jouluolkiin liittyviä temppuja ja taikoja, niin tekee mieli kysyä, ovatko jouluoljet sittenkään kristilliseen jouluun kuuluvista aiheista peräisin? Eivätköhän ne vain ole noiden pakanuuden aikaisten syysjuhlien perinteitä. Tapoja niiltä ajoilta, jolloin erinäisiä karjan ja viljanhaltioita hyviteltiin ja henkiä palvottiin, jotta ne siunaisivat ja hankkisivat menestystä karjanhoidolle ja maanviljelykselle.

Viime vuosisadan alussa kiellettiin olkien käyttö kirkoissa, koska ne aiheuttivat vahinkoja — etenkin vanhemmille kirkossa kävijöille. Kun oljet pehmenivät ja palmuuntuivat kirkon lattialla jaloissa, niin ne kävivät liukkaiksi. Monet lankeilivat jalka- ja käsivaivaisiksi olkien takia. Kielto lienee johtunut loppujen lopuksi jouluolkien pakanallista alkuperää aavistellen. Sillä sellaisten käyttö ei toki sopinut enää kirkolle. Mentiinpä jouluolkien pakanallisuutta kammoen niinkin pitkälle, että jouluoljet aiottiin heittää saman tien pois pirtinkin permannolta. Mutta pirtistä ne tuskin olisivat vieläkään jääneet käytöstä, ellei uusi joulutapa — kuusen käyttö — olisi syrjäyttänyt jouluolkia. Kun joulukuusi tuli kynttilöineen joulupirttiin, niin ei ollut enää soveliasta levittää olkilyhdettä lattialle, sillä sellainen olisi ollut jo tahallista tulenvaaran uhmaamista. — Joulukuusi siis työnsi jouluoljet pois pirtistä. Mikään määräys niitä ei olisi kyennyt koskaan poistamaan joulutavoista, koska niiperinteihin. Mutta uusi tapa voi helden käyttö perustui uskomuksellisiin posti syrjäyttää vanhan. Nyt on jouluoljista vain muistot jäljellä, ja joulupahnat elävät enää joululauluissa, joissa "seinäpahnat ja tähdet ylhä . . ." kertovat vielä jouluoljista.

— T. P—e.

Milford, N. H.

Sairauden takia

ovat uutiset päässeet hieman myöhästymään. Mainittava on, että Mrs. Josefiina Sundwallia kävivät hänen ystävänsä tervehtimässä t.k. 9 päivänä hänen täyttäessään 80 vuotta, jonka hän täytti 13 päivänä. Onnittelumme korkean iän saavuttaneelle.

Mr. ja Mrs. John Adams

viettivät 50-vuotishääpäiväjuhlaansa t.k. 9 päivänä ja 12 päivän iltana kävi pieni joukko heidän vieraanaan. Nauttiin kahvipöydän antimista. Heidät on vihitty Simon pitäjässä, Simon asema kylässä O. L. ja he ovat asuneet täällä Milfordissa 40 vuotta. Lapsia heillä on kaksi tytärtä. Helen miehensä kanssa asuu Washington, D. C. ja toinen tytär, Tunie Hurley asuu miehensä ja tyttärensä Mary Leen kanssa Wiltonissa, N. H. Onnea edelleen, kauniis kahden kuikea.

Viime sunnuntaina

kävi joukko yllätystervehdyksellä Ester ja Herbert Johnstonin kotona sen johdosta että he ovat olleet 25 vuotta yhteiselämässä. Heillä on kolme poikaa. Vanhin on naimisissa ja hallituksen palveluksessa, tällä ketraa Floridassa. Johnstonit asuvat Mount Vernonissa, N. H. Onnittelut.

Parhain uuden vuoden tervehdys kaikille Raivaajan lukijoille sekä sinne Raivaajan pajaan. — S. K.

New Port Richey, Fla.

Jotakin uutta

Joulukuun 29 päivänä vierailevat Old Grovelaiset Finnish American Klubin haalilla. Tuovat tullessaan koko illan ohjelman, johon sisältyy myös 1-näytöksinen kappale "Alma raukka" Mrs John Neilanin johdolla. Hän on paljon näytellyt ja on nytkin pääroolissa. Tervetuloa läheltä ja kaukaa New Port Richeyn haalille. — M. W.

Lantana, Fla.

Turistiklubin joulukuun kokous

Uusina jäseninä hyväksyttiin klubiin John ja Aino Heimo, Erland ja Elvi Thompson ja Henry ja Josephine Rauma. Enemmänkin oli hakijoita, mutta ei voitu hyväksyä kun eivät olleet läsnä. Rahastonhoitajan raportti osoitti olleen yleisiä tuloja kuukauden ajalla $3,962.60, tästä ollen $400,00 lainaa, joten klubin toiminnasta oli yleiset kuukauden ajalla tulot $3,562.60. Menoja oli ollut vielä paljon, kuten tuoleihin ja parkkausaluееn puhdistamiseen ja päällystykseen yli tuhat dollaria. Kassajäännös $2,671.21. Ravintola oli tuottanut puhtaaksi $507.61, huvitoimikunta puhtaaksi $504.52 ja syksyllä syntyneitten juhlat $478.75, joten "protittia" oli kuukauden ajalla tehty $1,190.96, siihen lisättynä jäsenmaksuja, tuolilahjoituksia,ym. Numerot kuvaavat jonkunverran sitä työtä mitä klubissa tehdään, sillä tulot ovat 30 c. sisäänpääsyillä, $1.00 päivallisillä, 50 c. illallisilla ja 15 c. kahveilla leivokineen. Ravintolakomitealle ja huvitoimikunnalle annettiin rajusti kättä kiitollisuuden osoitukseksi hyvästä työstä. Ravintolakomiteaan valittiin Sankarit, Laatut, Finlaid'it, Matt Siikki, Hilma Wonkka, Eva Ranta, Ilma Kuitunen, Ida Mattson, Kalle Nurmi, Henry Manner ja meidän enen hyvä keittäjämme Emma Nieni. Huvitoimikuntaan saatiin Syrjät, Thompsonit (uusia jäseniämme) ja Matti Peltola.

Johtokunnan taholta ilmoitettiin, että liikennevalon hoito Federaalilla, joka on meidän hoidettavana tarpeen mukaan, ei ole ollut parhainta ja oli järjestänyt järjestysmiesten "pääsmieheksi" Victor Loukon, joka huolehti näistä asioista. Näytelmäharjoittelijoille luvattiin harjoitusiltoina vapaat kahvit ja keittäjämme Mrs. Heinonen lupasi siinä aulista apuaan. Harjoittelijat itse huolehtien sen valmistamisesta.

Oli vielä useampia juoksevia asioita ja kokous kävi kuin "rasvattu", että huolimatta asiain paljoudesta kokous päättyi jo puoli kymmenen aikaen se kello 8:n. Puheenjohtajana, kuten tavallista oli W. Kärki ja kirjurina Mary Menne. — W. M.

PARHAAT KIITOKSENI

Toivo, William ja Tauno Linnukselle ja Aune Mordille, jotka kävivät katsomassa minua niin pitkän matkan takaa. Kiitän myös rahalahjasta ja siitä, että tilasitte minulle Raivaajan vuodeksi. Kiittäen teitä aina muistan.

AUGUST PARKKILA,
Duluth, Minn.

Sota ja kirjallisuus

Sota-aika merkitsee usein tiettyä kriisivaihetta kaunokirjallisuudelle, tämä kun saa silloin tehtäviä, joita on vaikea sovittaa yhteen taiteen vaatimusten kanssa. Tosin sota-aikoina ja niiden voimakkaasti draamallisten tapahtumien houkutuksesta sikiää kirjailijoita kuin sieniä sateella; onhan näet melko "helppoa" kuvailla ulkonaisia seikkoja vain ikään kuin jäljentämällä todellisuutta. Mutta tällaiseen tyytyvät säännöllisesti vain, sanoisiko, toisen luokan kirjailijat. Järjestyshän onkin poikkeuksetta sellainen, että ensimmäisenä käsittelevät sota-aiheita sanomalehtien reportterit, heidän jälkeensä tulevat yleiskatsauksien laatijat, ja vasta häntäpäässä varsinaiset taidekirjailijat, jotka näkevät pintaa syvemmälle, ryhtyvät kuvailemaan ihmisen kokemuksia sodasta.

Syynä siihen, miksi runoilijat jättäytyvät viimeisiksi, on se seikka, että heillä täytyy olla aikaa kypsytelläkseen ulkonaiset tapahtumat eläväksi taiteeksi. Heidän on saatava tietty perspektiivi, joka auttaa heitä irtautumaan siitä, mikä on epäolennaista, ja näkemään asioissa olennaisen. Tämä pätee yleensäkin siihen välimatkaan nähden, jota tarvitaan aiheen elämisen ja sen taiteellisen kuvaamisen välillä, mutta juuri sodat sopivat eräänlaisiksi kouluesimerkeiksi. Niinpä ensimmäinen maailmansota sai varsinaiset taiteelliset kuvauksensa vasta 1920-luvun lopulla, jolloin mm. Erich Maria Remarque kirjoitti suuren sotaromaaninsa "Länsirintamalta ei mitään uutta". Ja samoin näköjään myös toinen maailmansota vasta vuosikymmenen kuluttua sen päättymisestä on synnyttänyt ensimmäiset taiteen vaatimuksia vakavasti noudattelevat kuvauksensa.

On selvää, että sodan kokemuksia on loimina suuressa osassa tärkeintä viimeksi kuluneina kahtena vuosikymmenenä kirjoitettua kirjallisuutta — silloinkin, kun ne eivät ole näkyvissä teoksien ympäristössä ja tapauksissa. Natsien aukomat näköalat helvettiin ovat tietysti vaikuttaneet nykyaikaisten kirjailijain näkemyksiin ja kuvaustapaan, vaikkapa he pyrkisivätkin todellisuutta pakoon tai kuvailisivat epäloivoaan sen johdosta, että heidän on pakko elää sen keskellä. Mutta runsaammassa määrässä tuskin tullaan kirjoittamaan sotaisen 1940-luvun ajankuvauksia. Osaksi ovat sen aiheet kuluneet nukkavieruiksi sanomalehdistössä elokuvissa, radiossa ym., osaksi vaikuttaa asiaan myös se, että meidän aikanamme on tarjolla liian paljon vaihtuvia draamallisia tapahtumia, jotta edes sodan kokemukset jaksaisivat säilyttää kiinnostavuutensa kirjallisuuden aiheina vuosikymmenen. Ajankohtaiset painajaisunen-omaiset jännitystilanteet uhkaamassa olevine vetypommeineen ovat työntäneet viime kymmenluvun sodan jo taka-alalle. Sitä paitsi on tietenkin paljon vaikeampaa kuvata nykyaikaista sotaa kaikessa pirullisuudessaan kuin aikaisempia sotia, sillä kaikkinainen runous jää kalpeaksi murskaavien todellisuuselämyksien jäljennöksiksi — sittenkin.

Amerikkalainen kirjailija Malcolm Cowley on esittänyt ajatuksen, eivätkö nykyiset kirjailijat yhä enemmän pyri suorastaan pakoilemaan sota- ja muita oman aikamme aiheita. Meidän sekasortoinen aikamme tuo nähtäväksi niin sotkuisia ongelmia, että monikin kirjailija laskee niiden edessä aseensa pitäen niiden käsittelemistä toivottomana yrityksenä. He eivät edes jaksa esittää vastalauseittaan kaikkea nykyistä mielettömyyttä vastaan, vaan mieluummin vetäytyvät johonkin turvalliseen soppeen, joka on heidän omansa, tai sitten heistä tulee uskonnollisia, eriskummallisia tai taantumuksellisia. Eikä voi liioin ummistaa silmiään siltä seikalta, että kirjailijain sananvapaus on eri tahoilla maailmaa rajoitettua. Sitä paitsi Cowley on sitä mieltä, ettei yleisö enää siinä määrin kuin aikaisemmin harrastakaan kaunokirjallisuutta. Mieluummin se lukee todellisuuteen ankkuroitua kirjallisuutta saadakseen sellaisen selvyyden nykytilanteesta, jota runoilijat eivät pysty heille antamaan.

NEW PORT RICHEY, FLA.

Täten ilmoitan, että puolisoni

DAVID AUTIO

kuoli äkilliseen sydänkohtaukseen perjantai-iltana joulukuun 14 päivänä.

Hän oli syntynyt Saarijärvellä, V.L., 1885.

Häntä muistelemaan jäi vaimonsa Hilda (Mäki); tytär Mrs. Henry Byrne Fitchburgissa, Mass., siskot Mrs. Linda Anderson, Troyssa, N. H., Mrs. Kalle Koski Norwoodissa, ja Mrs. Anna Louko Stoungtonissa, Mass. veli Menne Autio Norwoodissa sekä sisko ja veli Suomessa.

Hänet haudattiin New Port Richey'n Pine Hill hautausmaahan.

Tuonen lehto, öinen lehto
Siell' on hieno hietakehto.
Tuonen viita, rauhan viita
Kaukana on vaino, riita
Kaukana kavala maailma.
Sinnepä väsyneen laskimme.

HILDA.

SYDÄMELLISET KIITOKSET

Hellen'eille ja Mr. ja Mrs. John Edwardsille ja kantajille, myös kaikille osanottajille avusta ja kauniista kukista.

NEWPORT, N. H.

70 vuotta
täyttää t.k. 28 p:nä

Mrs. Elizabeth JOHNSON

Päivän sankaritarta onnittelee hänen tyttärensä Mrs. Celia Martin, Mrs. Lillian Niemi ja hänen miehensä Erkki, lasten lapset, Richard Niemi ja hänen vaimonsa Mary, Eero Niemi ja hänen vaimonsa Adrienne ja heidän pikku tyttärensä Nancy.

SANAKIRJOJA

Englantilas-Suomalainen Sanakirja, kuudes painos, toimittanut Aino Wuolle, kustantanut Werner Söderström O/y. 575 sivua. Hinta $3.00

Suomalais-Englantilainen Sanakirja, toimittanut Aino Wuolle, kustantanut Werner Söderström O/y, 526 sivua. Hinta $3.00.

Suomalais-Englantilainen Sanakirja, toimittanut V. S. Alanne, kustantanut Werner Söderström O/y. Koko suuri, sivuja 1,111, noin 75,000 hakusanaa ja suuri määrä lauseparsia. Ilmestyi tänä vuonna. Hinta $14.00.

Finnish Grammar, toimittanut Clemens Niemi niitä englantia taitavia varten, jotka haluavat opiskella suomea. Sivuja 208, hinta $2.00.

Osoittakaa tilaukset:

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Massachusetts.

TÄYDELLISIÄ, KAUNIITA HAUTAJAISIA järjestää

JAMES *Funeral Home*
Puhelin 4-3690
SCOTIA 2, N. Y.

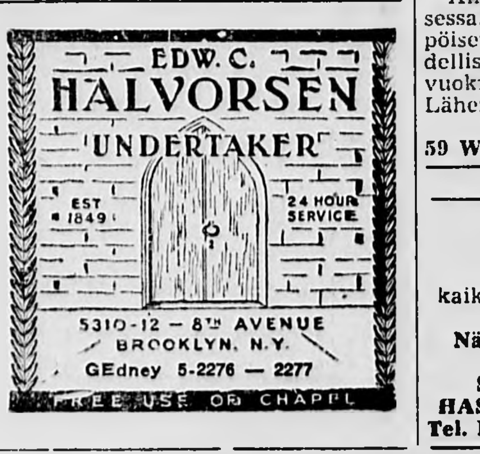

ELÄKKEEN - NAUTTIJAT !
Älkää kärsikö toista talvea pohjoisessa. Floridassa on aurinko ja lämpöiset ilmat. Astorissa on sievä, täydellisesti kalustettu, 5-huoneen talo vuokratavana — vain $40 kuussa. Lähempiä tietoja saatte
Arvid Aleniukselta,
59 Wilson Drive, New Rochelle, N.Y.

WALTER GRANHOLM
valmistaa ja asettaa
HAUTAKIVIÄ
kaikkiin New Yorkin ympäristön hautausmaihin.
Näytevarasto lähellä Mt. Hope hautausmaata.
SAW MILL RIVER ROAD
HASTINGS ON HUDSON 6, N. Y.
Tel. HA. 5-4285 Suomalainen liike

NEW YORKISSA VIERAILLESSANNE
muistakaa käydä syömässä herkullinen Voileipäpöytä - Lounas tai Päivällinen meillä.
TERVETULOA!
FINLAND HOUSE
39 East - 50th Street, N.Y.C. — Murray Hill 8-0018
"Avoinna myöskin sunnuntaisin klo 1:00 i.p. - 9:00 ill."

F. G. L. N.
Funeral Home, Inc.
77 East 125 St.
New York City
Puhelin: Lehigh 4 - 0461
Kohtuulliset hinnat
Yksityiskappeli

VICTOR FRÄNDILÄ'n
LAKIASIAINTOIMISTO
134 East 124 Street
New York 35, N. Y.

TRYFOROS BROS.
KUKKAKAUPPA
Kukkasia sähkeellä kaikkialle
Puhelimet LEhigh 4-4412 - 4413
56 East 125th St., New York 35, N.Y.
Sivuliike 482 Willis Ave.

Selma Leeman Co.
Matkatoimisto
UUSI OSOITE:
605 Lexington Ave.,
(52 — 53 katu)
New York 22, N. Y.
Puhelin numero sama kun ennenkin
PLaza 5-0327

TILAA
I REMEMBER
Kirj.
Tyyne E. Konga
Olkoon kysymyksessä joulu- tai uudenvuodenlahja — jos kysymyksessä on kirja — niin tässä se on. Mrs. Kongan teos, josta Oskari Tokoi kirjoitti selostuksen lehteemme, on harvinaista luettavaa amerikansuomalaiselle. Mrs. Konga omistaa kirjansa Anzio Beachheadin taistelussa, Italiassa, kaatuneen poikansa Toivo Johnin muistolle. Tässä englanninkielisessä kirjassa on 269 sivua, hinta $3.50.
Saatavana kirjakaupastamme
RAIVAAJA
Fitchburg, Mass.

Yrjö Soini:
KUIN PIETARI HIILIVALKEALLA
(Sotasyyllisyysasian vaiheet 1944—1949)
Sivuja 382
Kovissa kansissa $4.50
RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.

CAPITOL RADIO
1. S. Main St., P. Chester, N. Y.
Äänilevyjä - Välineitä - Radioita
Pyykkikoneita - Jääkaappeja
Radioinsinöörit
— Lupakirja - sähköteknikkoja —
Puh. Port Chester WEstmore 9 - 8110

ALLEN FUNERAL SERVICE
Palvelu on tunnuslauseemme.
NEWFIELD, N. Y. • SPENCER, N. Y.
Tel. 47511. Tel. 36.

BOND HARDWARE
COOK & DUNN PAINTS
Hardware - Houseware
Scotts Lawn Products
ELM STREET BE 9-1694 FISHKILL, N. Y.

VAN VOORHIS BROS., INC.
LUMBER - BUILDING MATERIALS - MILLWORK
"CUSTOMERS BUILT OUR BUSINESS"
Phone 94217
ELM STREET FISHKILL, N. Y.

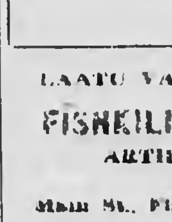
BROTHERS KANANPOIKASIA
tuodaan trokilla hautomosta suoraan. — Kirjoittakaa, soittakaa tai tavatkaa teidän paikallista Hall Brothers edustajaa
T. M. CLARK, Spencer, N. Y.

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N. Y. Tel. Beacon 9 4166

KETCHAM'S GARAGE
FISHKILL, N. Y.
DE SOTO ja PLYMOUTH — Myynti ja palvelu.
Tel. Beacon 9-4222 — 9-4223

LAATU VALLITSEE TÄÄLLÄ
FISHKILL LIQUOR STORE
ARTHUR F. MUCCI
Main St., Fishkill, N. Y.
Tel. Beacon 9-4814

BRINCKERHOFF — GARAGE
Tel.: Beacon 9-7391
FISHKILL, N. Y.

FISHKILL HARDWARE
L. Auchmoody, omistaja
Rautatavaraa, työkaluja ja talousarvikkeita Pittsburg-maaleja
Uuneja
Main Street Fishkill, N. Y.
Tel. 9-4814

NATHAN J. HOOSE
G. L. F.
Rehuviljaa — Siemeniä — Apulantoja — Farmitarvikkeita
Puh.: Beacon 9-4343
Box 484, Fishkill, N. Y.

MARSHALL BROTHERS
— Teidän ystävällinen lähistö hautomonne —
Kimber Leghorns, Rhode Island Reds ja Red Rock Crosses.
Soittakaa:
MARSHALL BROTHERS
Ithaca, N. Y. Puhelin 4-6336.

LARSEN'S DELICATESSEN
10 North Water Street, Byram, Conn.
Jeferson 1 - 9136
Omistaja Otto Moschel
SKANDINAVIALAISIA ja SUOMALAISIA HERKKUJA
— Tilatkaa myös postitse! —

Angermanjoen . . .

(Jatkoa toiselta sivulta)

Nils otti repun selästään ja tasasi Olofin kanssa niukan annoksensa. Siinä menivät Klypenistä tuotujen leipien ja kuivatun lihan viimeiset rippeet. Siellä missä ennen oli vallinnut hyvinvointi, ammottivat maitoastiain pohjat tyhjinä ympäri vuoden. Edelliskesä oli ollut kuin talvi, hallaa öisin ja hyisiä tuulta päivisin. Mitäpä se hyödytti, että Nils oli sijoittanut muutamia satoja taalareita hevoskauppoihin. Nyt ei ollut jyvääkään. Trondheimissa käyneet talonpojat palasivat säkit ja tynnyrit tyhjinä. Turha matka! sanoivat he ja hoputtivat nyrpeinä laihoja kaakkejaan. Kaikkialla ahdistivat ihmisiä ruokahuolet. Etelämpänä saivat kentällä olevat sotilaat kuulemma muonakseen pelkkää kauraa. Ja paljon verta oli vuotanut, niin oli muuan viestiä tuomaan saapunut korpraali kertonut.

Olof kävi avomieliseksi ryhtyessään syömään. Hän oli raudansulattaja ja oli elänyt kaikenikänsä Ljungann metsissä. Sinne oli hänen äitinsä jäänyt, mökkiin. Jumala varjelkoon vaimoa liian kovasta nälästä. Nyt kesän aikana ei vielä ollut hätäpäiviä. Maa tarjosi mustikoita ja mansikoita, ankarampaa olisi talvella, silloin ei jäisi henken pitimeksi muuta kuin lintujen pyytäminen pauloilla. Ja edelleen Olof kertoi Ångermanjoen kukasta ja Eriksonin sedästä, joka kerran oli ollut urhea rakuuna pohjoiseen sijoitetussa rykmentissä. Aikanaan hän oli ollut iloisin kaikista rakuunoista. Ja Ångermanjoen kukalla taas oli enemmän kosiskelijoita kuin sormia. Jopa kreivejä ja vapaaherroja oli käynyt sedän puheilla.

Nilsin täytyi hillitä mieltään, jottei olisi paljastanut, että hän se oli valloittanut kauniin työn, josta Olof jutteli.

Hän kysyi ilmeitään pidätellen ja päätään nostamatta:

— Onko kukaan saanut Karolinan kättä?

— Ei minun tietääkseni, vastasi Olof.

Nils huokasi helpotuksesta. Hän rupesi hyräilemään ja laulamaan ja katselemaan taivasta. Aamuyö oli kulunut pitkälle.

Meidän täytyy palata vartiopaikallemme! sanoi hän ja tarttui reppuunsa. Haluatko lopun muonani?

— Oh, kiitos! sanoi Olof. — Mitä sinä itse sitten syöt?

— Minä tulen kyllä toimeen. Ota sinä nämä.

Hän josensi Olofia kohti harmaan leivän ja puoleksi kalutun luun.

— Minä en voi, esteli Olof vielä. —, Tekisin rikoksen kuningastani vastaan, jos ottaisin leipää vihollisen kädestä.

— Me olemme kuin veli ja veli! sanoi Nils päättäväisesti. Hän ei halunnut kuulla enempää koko jutusta.

Olof, nuori vihollissotilas, pudisti vain surullisena päätään. — Minä en voi! Ei, minä en voi! toisti hän alakuloisesti.

Mikonpäivän maissa Klypenin Nils Jörgensen ratsasti jälleen vanhaa tunturitietä myöten Isoneulan ohi. Vartiostojen miehet oli vaihdettu. Nils ja hänen toverinsa, jotka kaikki olivat vuoristosotureita, oli lo-Hän ratsasmautettu toistaiseksi, kapteeni kumminkin oli kehoittanut heitä valmistautumaan siihen, että viestikapula kiertäisi pian uudestaan. Ja siksi Nils ratsasti nyt valkoisella hevosellaan, jotta vaahto pursui sen suusta. Tällä kertaa hänen täytyi ehtiä Ångermanlantiin niin pian kuin suinkin. Hän ratsasti yötä päivää. Eräänä aamuna hän kiitikin Ångermanlantiin kuin tuli kintereillä, kolkutti Eriksonin sedän ovea ja lausui tervehdyksensä. Silloin vanha rakuuna istui kauan aloillaan jatuijotti eteensä.

— Minä aavistin sen — — — minä aavistin sen! toisti ukko toistamistaan hyvin alakuloisesti. — Miksi tahdot viedä majastani valon, Nils?

Karolina laskeutui avojaloin ja hiljaa alas ullakolta. Hän oli havahtunut kuullessaan sedän ja Nilsin juttelevan savupiipun vieressä.

— Etkö soisi minun lähtevän, setä? kysyi hän kumartuen ukon puoleen.

Oli kuin hänen sydämensä olisi leikattu kahtia ja Nils olisi pidellyt kourassaan toista ja setä toista puoliskasta. Nilsin riistämä puolikas riemuitsi onnesta, kun taas sedän puristama vaikeroi piinasta, tuskasta. Ja Karolina painoi hiljaa kätensä vanhan rakuunan valkohapsista päätä vasten:

— Rakas kiltti setä! Haluatko minun jäävän?

— En missään nimessä! sanoi kankuri äreästi. Hän oli noussut seisomaan ja säkenöi kiukkua. — En missään nimessä! Sinun täytyy seurata sulhastasi!

Nils oli seissyt kaiken aikaa mykkänä ja katsellut noita kahta.

— Minä odotan. Jää sinä sedän luo. virkkoi Nils lyhyesti ja auliisti. Hän ei halunnut viedä valoa vanhan miehen majasta, ei missään nimessä. Hän oli vahva mies.

Neljäntenä yönä sen jälkeen Nils ratsasti jälleen Kölin yli. Kipinät sinkoilivat kivistä hevosen kavioiden iskuista ja vaahto pursui kuolaimista. Ankaraa oli käydä noina öinä jalan, ankarampaa ratsastaa. Nyt hän ratsasti täyttä laukkaa pois elämänonnestaan. Hän ei halunnut nähdä Karolinaa enää milloinkaan.

— — —

Tuli aselepo ja rauha.

Kerran pimeänä tuulisena iltana myöhään syksyllä Nils Jödgensen istui Klypenin pirtissä hiomassa piilua. Hän oli nyttemmin yksin, isä ja äiti olivat kuolleet hänen ollessaan sotaretkellä. Ångermanlannista hän ei ollut kuullut niin mitään. Setä varmaankin oli kuollut ja Karolina mennyt naimisiin. Kaunottaresta oli ehkäpä tullut kerrassaan kreivitär. Yhteen aikaan Nils kyllä tuumiskeli, että hänen pitäisi ratsastaa vielä kerran Ångermanlantiin saadaksen varmuuden kaikesta, mitä hän hautoi kotosalla. Mutta parempi ettei päässyt varmuuteen, silloin ainakin Karolinan muisto hohti hänelle valoisana päivästä toiseen. Ja tuosta seuralaisesta hän ei tahtonut missän nimessä erota. Oliko hänestä enää lähtijäksikään? Hän ontui lantioonsa osuneesta ruotsalaisluodista ja hänen kasvojaan rumensi sapelinarpi. Ei, hän ei ollut enää kelvollinen katselemaan Ångermanjoen kukkaa. Hänen oli parasta pysytellä poissa. Karolina sai muistella häntä sellaisena, kuin hän oli ennen sotaa. Parasta tyytyä ratkaisuun, joka oli tapahtunut ennemmin.

Kovasin lauloi herkeämättä piilunterään. Ja tuuli lauloi nurkkapieliin, vanha torvensoittaja pohjatuuli puhalsi täysin keuhkoin hauskaa jääkärinmarssia. Korkealla savupiipussa paukkui pelli kuin olisi ammuttu kanuunalla. Kanuunatulta — — — kaukana ja korkealla tuntureilla.

Mitä nyt? Nils istui tovin hiljaa ja tuijotti oveen.

Hevonenko saapui? Kohta kuului joku mutisevan hapuillen ovea. Se avautui ja outo mies työnsi päänsä huoneeseen. Nils kuvitteli nähneensä kasvot ennenkin, mutta ei jaksanut muistaa missä. Entisiä tuttuja tulija taisi olla. Ja ääni vaikutti vielä tutummalta

— Tätäkö taloa sanotaan Klypeniksi?

— Aivan niin. Tämä talo on Klypen.

— Entä oletko sinä Nils?

— O-olen.

— Minä olen Olof. Tulija ojensi Nilsille kouransa. — Toivottavasti tunnet minut.

— Hm. Totta kai.

Nils jäi seisaalleen ja tuijotti jäykästi naisihmistä, joka seisoi matkapukuisena oviaukossa. Naisen hän tunsi, tämä oli Karolina, hiukan vanhentuneena, mutta yhtä kauniina kuin ennenkin. Nils vaikutti hämmentyneeltä vanhoissa paikatuissa vaatteissaan ja hän koetti peittää kädellään kasvojaan rumentavaa arpea.

He tervehtivät toisiaan, mutta eivät nostaneet päätään. Oli kuin viime tapaamisen jälkeiset vuodet olisivat laskeutuneet heidän väliinsä mustana esirippuna.

Nils työnsi sävyisästi Karolinan eteen tuolin. Toinen istui sille — he olivat vieraantuneet kovin toisistaan.

— Kuinka Ångermanlannissa sitten voidaan?

— Kiitos kysymästä. Sitten viime näkemän on voitu kohtalaisen hyvin.

— Setä kai voi mainiosti? kysyi Nils. Hän peitteli yhä huomaamattaan kädellään kasvojaan rumentavaa arpea.

— Setä kuoli keväällä, vastasi Karolina. — Ja hän pyysi minua tuomaan sinulle terveiset ja sanomaan — nainen kamppaili itkuaan vastaan — että sinä olit enemmän kuin ihminen, joka tahtoi viedä valon hänen majastaan.

Nils tunsi mielensä rohkaituvan merkillisesti. Kauniimpia terveisiä vanha rakuuna ei olisi voinut lähettää. Hän toivotti Jumalan rauhaa Eriksonin sedän muistolle.

— Kuinka sinä itse voit? kysyi Karolina.

— Minä hoidan yksintaloa, vastasi Nils. — Minunkin vanhempani ovat menneet manan maille.

— Me molemmat siis olemme yksinäisiä.

Kumpikaan heistä ei nostanut vieläkään katsettaan, mutta molemmat tunsivat esiripun kohoavan, jotta he pääsivät lähemmäs toisiaan.

Olof oli lähtenyt ulkosalle hoivaamaan hevosia ja viipyi kauan poissa, jotta Karolina ja Nils saivat puhua asiansa selviksi.

Nils rupesi järjestelemään yösijoja. Hän ei voinut panna pöytää koreaksi. Koska talossa ei ollut emäntää, ei se puoli ollut hääviä. Yhtä ja toista suuhunpantavaa toki löytyi.

— Minusta on tullut ontuva sen jälkeen, kun kävin viimeksi Ångermanlannissa, sanoi Nils kääntyen Karolinan puoleen. Kölin itäpuolella valettu lyijy juuttui lujasti ruumiiseen.

— Haavoittuitko sinä? kysyi Olof.

— Minä jouduin teikäläisten maalitauluksi. He riehuivat kuin kummitukset.

Nils hymyili katkerasti ja Karolinan ja Olofin täytyi myötäillä. Nils oli heidän mielestään joutunut kovakouraisten kummitusten kynsiin.

Niin rattoisaa iltaa kuin se Klypenissä ei ollut vietetty pitkiin aikoihin. Kolmikolla oli ylen paljon juteltavaa. Varsinkin kahdella sotilaalla. He olivat rämpineet linjoilla etelässä ja pohjoisessa, nähneet vilua ja nälkää ja taistelleet. Olofilta oli häijy eversti lyönyt käsivarren poikki ja välskäri oli sijoittanut raajan väärin, jotta kämmen oli jäänyt taaksepäin, mutta jämtlantilainen oli tottunut siihen. Mitäpä siitä, jos kädet olivatkin eri asennoissa. Hilpeälle ja rattoisalle leikinlaskulle molemmat osasivat antaa arvoa. Se oli auttanut monen tukalan hetken yli, kun vilu ja nälkä ahdistivat heitä pahimmin Kölillä.

Sinä yönä Klypenissä ei nukuttu montakaan hetkeä. Vaikka Karolina ja Olof olivat saapuneet pitkän matkan takaa ja istuneet monta tuntia hevosen selässä, uni ei heille oikein maittanut. Ruumis ja sielu tuntuivat saavan paremmin lepoa kun valvottiin yhdessä ja iskettiin tarinaa.

Karolina katseli varkain Nilsiä. Mies oli muuttunut aika lailla. Piirteet olivat käyneet tiukoiksi ja lujatahtoisiksi. Toista poskea halkoi pitkä arpi, mutta se vaikutti luontaiselta. Nils oli nyt mies, sitä paitsi hän muistutti vanhaa Eriksonin setää, jota luotettavampaa ihmistä ei maa kantanut päällään. Mitä kreiveistä! Mitä vapaaherroista! Vanha Eriksonkin oli aikanaan ollut sotaretkellä ja hänet oli tunnettu koko rykmentin urheimmaksi ja hilpeimmäksi rakuunaksi.

Kun kolmannen aamun harmaa sarastus valaisi maata, ratsasti Olof yksinään takaisin Kölin yli. Aurinko tuntui laskeneen Jämtlannin metsiin. Siitä alkaen hänen täytyisi sulattaa rautaa pimeydessä. Hänellä ei ollut milloinkaan ollut aihetta toivoa Karolinaa emakseen, mutta yhden kesän Ångermajoen kukka oli ollut hänen ruusunaan ja se kesä oli hänen kauneimpansa. Raskasta oli ollut heittää jäähyväiset. Hän antoi hevosensa ravata.

Ångermanjoen kukasta tuli Klypenin emäntä. Hän ja Nils tulivat hyvin toimeen, mutta heille ei siunaantunut lapsia. Ja Karolina matkusti yhä uudestaan Ångermanlantiin viettääksen muutamia vuorokausia sedän tuvassa — ja laskeaksen keltaisia kukkia kankurin haudalle. Sinne hänen mielensä veti alituiseen. Hän itse luuli, että setä se kutsui häntä sinne — — — kutsui takaisin paikkoihin, joissa oli taluttanut häntä kädestä, kun hän oli pieni ja hohti valona kankurin majassa.

JOE PALOOKA® sanoo:

Elämäntapamme Merkitsee TASAVEROISIA TYÖMAHDOLLISUUKSIA Kaikille Riippumatta Rodusta, Uskonnosta, Väristä tai Kansallisesta Alkuperästä.

THE PRESIDENT'S COMMITTEE ON GOVERNMENT CONTRACTS Washington 25, D. C.

…APHY CONTRIBUTED AS A PUBLIC SERVICE BY KING TYPOGRAPHIC SERVICE CORP. • N. Y.

Armeijan syntipukki Dreyfus uusimman arvioinnin valossa

Harva väärä tuomio tai väärin tuomittu yksilö on jäänyt mieliin ja historiaan niin huutavana kuin ns. Dreyfusin tapaus ja ranskalainen kapteeni Alfred Dreyfus, jonka tarina kuitenkin vielä 60 vuotta karkean tuomion langettamisen ja 50 vuotta sen kumoamisen jälkeen on useimmille yhtä hämärä kuin se on nimeltään tuttu kaikille, paitsi nuorimmille. Juttu olisi jääryt vähemmän sekavaksi, ellei sen aineistoa olisi pengottu ja sotkettu niin monissa oikeudenkäynneissä ja siitä pidetty niin paljon melua, että yleisö uhkasi kyllästyä ja tyytyä muodostamaan siitä tunteen- ja vaistonomaisen käsityksen muuallakin kuin Ranskassa. Ranskan kolmannen tasavallan historiaa tutkiva englantilainen Guy Chapman on nyt välipalakseen pannut myös Dreyfus paperit järjestykseen, joka näyttää lopulliselta (The Dreyfus Case. A. Reassessment. Rubert Hart-Davis, London, 1955). Välipalaan on tarvittu 400 kookasta sivua, mutta siinä Dreyfusin tapaus sitten onkin siististi tarjottimella.

Vakoilusta Pirunsaaren piinaan tuomittu Elsassin-juutalainen Dreyfus oli täysin viaton mies, mutta yhden ranskalaisen kapteenin viattomuus ei olisi 1890-luvulla riittänyt nostamaan meteliä ja kansainvälistä kohua, ellei syyttäjänä olisi ollut Ranskan sotaministeriö, yleisesikunnan surullisenkuuluisa vastavakoiluosasto, peitenimeltään Tilastojaos, jota siihen aikaan johti moukkamainen upseeri Henry. Dreyfusia lähdettiin alunperin syyttämään uskomattoman heiveröisin perustein, mutta armeijan kunnia ei sallinut enempää erehdyksen myöntämistä kuin sopivalta näyttävän syntipukin päästämistä käsistä. Sotaoikeus tuomitsi Dreyfusin laittomin menetelmin ankarimpaan mahdolliseen rangaistukseen, upseerit möhläsivät kilvan sotilaskunnian nimessä ja Henry väärensi papereita ylevillä verukkeilla. (Papereiden väärentäminen näyttää olleen ainoa ammattitaito, jonka tämä tiedustelu-upseeri omisti) Todellinen syyllinen Esterhazy — kehno ihminen, kehno upseeri ja kehno vakoilija — sai juonitella edelleen vapaasti ja nautti suojelustakin. Aikanaan hän livisti maasta eikä joutunut antamaan muuta hyvitystä kuin sen, että edes Englannissa sai sen kanaljan maineen, joka Ranskassa oli tuhlattu Dreyfusiin. Hyvitystä ei pyydetty niiltäkään, jotka olivat Dreyfusin väärin tuominneet ja sallineet tuomita. Useat kelpasivat edelleen arvokkaisiin upseerinvirkoihin ja tuomion aikainen puolustusministeri Mercier sai julmistella kansanedustajana vielä senkin jälkeen, kun mieletön tuomio oli vihdoinkin kumottu. Vain väärentäjä Henry katkaisi kurkkunsa, muuten ehkä olisi päässyt kuin koira veräjästä.

Tämän jalompaa kuvaa silloisesta Ranskan armeijasta ja sen oikeusmenetelmistä ei saa edes Chapmanin maltillisesta tutkimuksesta, jota lukiessaan tuskin voi olla kiihtymättä skandaalin tolkuttamuudesta ja sen aikaansaajien typeryydestä, lyhytnäköisyydestä ja häikäilemättömyydestä. Saksalaisilla oli siihen aikaan totisesti syytä pilkata Ranskan armeijaa muutenkin kuin vielä tuoreessa muistissa olevan voitetun sodan takia. Kaikkein surullisinta on, että lukijan ärtymys voi olla puhtaasti älyllistä, sillä edes tarinan marttyyri Dreyfus ei pysty herättämään suurta myötätuntoa. Hän oli läpikotaisin aikansa ranskalainen upseeri ja esimieskunnioituksen sokaisema; oikeamielinen kunnian mies, mutta enemmän kyvyttömän upseerikunnan maineen kuin terveen järjen kannattaja. Epäilemättä syyttömyyden aiheuttamalla järkytyksellä oli osuutensa hänen käyttäytymisessään, mutta eräissä tilanteissa häntä on vaikea erottaa syyttäjistään, jotka palturia puhuttuaan hurskaasti hihkaisivat: "Eläköön Ranska!" ja "Eläköön tasavalta!" — elleivät olleet monarkisteja.

Tällainen älyttömyyden kymmenvuotinen farssi oli ilmeisesti tarpeen, jotta tasavallan armeijaan saatiin järjestystä ja se lakkasi olemasta omahyväinen, koskematon valtio valtiossa. Dreyfusin jutun piti paisua armeijan puitteista älymystön ja seurapiirien leikkikaluksi, juutalaiskampanjaksi ja poliittiseksi sodaksi, jopa kansainväliseksi häväistysjutuksi, ennenkuin vähäinen kapteeni sai oikeutta sinänsä päivänselvässä asiassa. Armeijan johto osasi pitää hallituksen ja yleisön tietämättömänä ja julkesi uuden sotaoikeusilveilyn varjolla erottaa ainoan upseerin, Picquartin, joka uskalsi epäillä syytettyä syyttömäksi. Dreyfusin juttu pani ensin liikkeelle sekä juutaaiset että antisemitistiset voimat. Ilman edellisiä ei syyttä tuomitun asiaa olisi pidetty sitkeästi hengissä ja ilman jälkimmäisiä olisi säästytty monilta rumilta retteilöiltä. Kirjailija Emile Zolan peloton vastasyytös varmasti antoi vauhtia tapahtumille, vaikka Jaccuse ja sitä seurannut oikeudenkäynti Zolaa vastaan osoittivat, että hän oli enemmän täynnä omaa tärkeyttä kuin epäitsekästä närkästystä, ja hänen saamansa vankeustuomio ja maanpakonsa oli yhtä paljon mainosta hänelle itselleen kuin Dreyfusille. Ensimmäisessä tuomion tarkistuksessa kapteenipoloisen syyllisyys vahvistettiin. Huono onni vainosi hänen asiaansa ja sen ajajia herkeämättä. Monen hallituksen piti kaatua, monta koomillista jupakkaa piti esittää senaatissa ja edustajakamarissa, monta lakia säätää ja jälleensäätää ja muutama vallankaappausyritys nujertaa, ennenkuin politi.kaksi väännetty oikeusmurha todella perusteellisesti tutkittiin, ennenkuin 1904 aikaansaatiin päätös tuomion täyden tarkistuksen hyväksi ja ennenkuin tuomio 1906 vihdoin viimein kumoutui, kiltti Dreyfus ylennettiin majuriksi ja koristettiin Kunnialegioonan 4. luokan ristillä. (Rahallista korvausta hän ei huolinut ja maailmansodassa hän palveli maataan uskollisesti.) Ymmärrettävästi turhaan oli Italia ja ennen kaikkea Saksa keisaria myöten kerran toisensa jälkeen vakuuttanut, että niillä ei ollut mitään tekemistä Dreyfusin kanssa. Vakoiluahan harjoitettiin joka tapauksessa, vaikka Ranskan armeija oli siinäkin uskomattoman taitamaton.

Guy Chapman on ruotinut ja sulattanut valtavan asiakirjamäärän, joka ilmeisesti on ollut tarttua hänenkin kurkkuunsa, koska hän vakuuttaa, että ei tahtoisi tehdä sitä uudestaan. Hän on rakentanut Dreyfusin tapauksesta hienon tutkimuksen ja asiantuntijana osannut asettaa sen havainnollisen poliittiseen taustaan. Salapoliisiromaani tai taidokkaallakin mielikuvituksella sepitetty vakoilijakertomus tuskin voisi olla jännittävämpi ja juonilangoiltaan eksyttävämpi kuin tämä tiukasti dokumentaarinen ja koollaan kunnioitusta herättävä tiedemiehen työ. — Helsingin Sanomissa Kalle Salo.

BAKER'S DAIRY, Inc.
Puh. TRemont 4-5472,
Westminster, Mass.
ERIKOISEN RIKASTA MAITOA JA KERMAA
Homogenized Vitamin D Maitoa.
Palveluksemme käsittää:
Fitchburgin - Westminsterin - Gardnerin - Lunenburgin - Templetonin - Ashburnhamin - Leominsterin

CAPE ANN DINER, INC.
Westminster, Mass.
TÄYDELLISIÄ ATERIOITA
Uuden johdon alaisena
Eugene Lanoue, omistaja.

DEPOT PACKAGE STORE
Route 2, State Road,
Westminster, Mass.
Väkijuomia — Oluvia — Viinejä

WESTMINSTER GARAGE
State Road, Westminster, Mass.
Lämmitysöljypelvelu Westminsterissä.
Myöskin pullokaasun myynti ja palvelu
Rudolph R. Brandt, omistaja.
Puhelin TR 4-5712

CHEVROLET — OLDSMOBILE
MYYNTI ja PALVELUS
Uusia ja käytettyjä
AUTOJA ja TROKEJA.
Osia. — Täydellinen palvelu.
MORLOCK MOTOR SALES
Winchendon, Mass. Tel. 250.

K. LÄHDE
KELLO- ja JUVELIKAUPPA
50 Belmont Street,
Worcester, Mass.
Tel. 5-0133 Auki 9—5.30

Lindquist FUNERAL HOME
Stanley W. Otter
Walter L. Lundin
36 BUTLER ST.
Phone 5-3784.
WORCESTER, MASS.

Robert C. Bickford
Ashburnham, Mass.
VAKUUTUKSIA JA KIINTEISTÖÄ
Tel. TAlbot 7-5909

THE VILLAGE DRUG STORE
Phone TAlbot 7-5929
Ashburnham, Massachusetts
Täydellisesti varustettu lääkemääräysosasto sairashuoltoon.
Luotettava ja täsmällinen palvelu.

HYVÄT LUKIJAT!

Ostamalla niistä liikkeistä. jotka ilmoittavat lehdessämme, tuette myös lehteämme ja autatte sen toimittamista juuri Teitä tyydyttävällä tavalla!

Frank W. Bjorklund
Suomalainen
LAKIMIES
163 Main Street Norway, Maine
Puhelin 202 ja 417

Nordgren Memorial Chapel
Arthur R. Nordgren Carl G. Nordgren
HARRAS HAUTAUSPALVELUS
49 Belmont St. Worcester, Mass.
Telephone PL 6-3561

DON'S CHAT AND CHEW
PAIKKA, JOSSA ON AVOTAKKA
Route # 2 & 140 Westminster, Mass.
— 24 TUNNIN PALVELU —
Aamiaisia - lounaita - päivällisiä - välipaloja.

NORWOOD CO-OPERATIVE BANK
24 GUILD STREET NORWOOD, MASS.
Edistää säästäväisyyttä ja kodin omistusmahdollisuuksia!
Perustettu 1889
Kolme hyväksi tunnettua säästötapaa sovellutettuna teidän tarpeisiinne.

Rexall Drug Store,
702 Washington Street
NORWOOD, MASS.
TEL. 7-2694

770 Providence Highway,
Tel. NOrwood 7-2279 Norwood, Mass.
Kleps Auto Electric Service
BATTERIES — IGNITION
CARBURETION — RADIO

Lydon & Haase Company,
205—207 Fulton St.,
Norwood, Mass.
Putkityötä ja lämmityslaitoksia. Putkityötarpeita, Youngstown keittiöitä. G. E. sähkötavaraa.
ÖLJYPOLTTIMOIDEN MYYNTI JA PALVELU.
Puhelin: Norwood 7-0719.

MAY Hautaustoimisto
Winslow F. May, johtaja
Palvelusta
Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin 7-1509

Raivaaja, Fitchburg, Mass.

Koska huomaan, että ikävä olisi olla ellen saisi uutistietoa nykyhetken suurista asioista, mm. nykyisestä vaalitaistelusta, omalla kielelläni, niin lähettäkääpä minulle Raivaaja, josta voin seurata myös omien suomalaispiiriemme toiminnoita.

Tilauksen maksuksi oheistan $ ....

Nimi: ....

Osoite: ....

....

(Raivaajan tilaushinnat ovat: Vuosi $10.00, puolivuotta $5.00 ja kolme kuukautta $3.50.)

Sää: — Aurinkoista ja kylmää tänään ja huomenna.

FITCHBURG
JA YMPÄRISTÖ

— Miss Barbara Sally Matson Pacific-kadulta ja nuorimies Rudy Lahti Ashbystä julkaisivat kihlauksensa joulunaattona.

— Pastori ja Mrs. Toivo Rosenberg matkustivat Warreniin Ohioon viipyäkseen siellä pari päivää Mrs. Rosenbergin vanhempien kotona, josta tytär, ent. Miss Rintala, oli ensimmäisen joulun pois.

— Mrs. Paul Hokkanen (Elsie Kulkkula) Ashby West Roadilta, synnytti tyttölapsen Burbankin synnytyslaitoksessa.

— G. E. jakoi 14:lle työläiselleen $1,737 maanantaina korvaukseksi työntekoa avustavista neuvoista, jotka yhtiö on ottanut huomioon.

— Muistetaanpa, että uusi vuosi on alotettava reilulla tavalla ja kun se muistetaan, saavutaan joukolla Saiman kokouksiin ensi tiistaina, tammik. 1 pnä, v. 1957. Johtokunta ja valistuskomitea kokoontuvat kello 6:45 illalla ja yleinen kokous alkaa kello 7:30. Tervetuloa.

— Pahempaa liikenneruuhkaa tuskin lienee Fitchburgissa nähty kuin oli valtakadulla maanantaina. Autot töryyttivät torviaan, koettivat etsiä pysäköintipaikkaa, mutta kadunvieret olivat täynnä ja sadat ajelivat ympäri etsien tilaisuutta pysähtymiseen. Lumi oli vetistä sohjua.

— Lauantai-iltana S. Beamanin talossa Leominsterissä syttynyt $3,500 vahingon aiheuttanut tulipalo näyttää syttyneen maalinohennusaineesta syntyneestä kaasusta, johon säkeneen iski sähkövalan vaihde. Beamanin viisihenkisen perheen oli paettava ulos tulen edessä.

Kesti haudattiin jouluaattona

William T. Kesti, 42-vuotias, joka sai surmansa auton iskusta lauantaina Charltonissa, Mass. haudattiin joulunaattona New Ipswichissä, N.H. Hän oli syntynyt Peter ja Selma Kestin poikana kylässä, jossa hänet kätkettiin maanpoveen nyt. Lähinnä kaipaavat neljä veljeä ja kolme siskoa.

UUTISILMOITUKSIA

DR. FRANCIS X. GAGNON O. D. Silmiä tarkastetaan ja silmälasien valmistusmääräyksiä annetaan. **520 Main St. Room 207. Puhelin FI 2-9740.**

Kuuma SAUNA, 233 Mechanic Street. Auki torstaina kello 4—10, perjantaina 2—11, lauantaina 10 ap. — 12 j.p.p., sunnuntaina 9—12 aamupäivällä. Puh. 3-7440.
Saunamme on avoinna uudenvuodenaattona kello 2 — 9.

Hazel Street SAUNA, 50 Hazel St. Avoinna perjantaista sunnuntaihin puoleen päivään.

MIKKOLAN SAUNA, 26 Pratt Road, Fitchburg. Saunamme on auki perjantaina 2 ip. — 11 illalla, lauantaina 10 ap. 12 illalla, sunnuntaina 8—12 aamupäivällä.
Saunamme on avoinna uudenvuodenaattona kello 2 — 9.

SUOMALAINEN SAUNA, 348 Elm Street. Saunamme on auki torstaina klo 4—10, perjantaina 2—11, lauantaina 10 ap. —12 illalla, sunnuntaina 9—12 aamupäivällä. Puhelin FI 2-5514. Esta ja Arvo Arjanen, omist.
Saunamme on avoinna uudenvuodenaattona kello 2 — 9.

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street. Puhelin FI 2-3635. Aina palveluksessanne

Suomalainen KIINTEIMISTÖLIIKE JÄRVI REAL ESTATE
2 Harding Street
Puh. FI 2-0183

NAP'S TV & APPLIANCE
Myynti ja palvelu
RCA Victor — Frigidaire
Whirlpool — Philco
Avoinna päivisin 11 a.— 8.30 ill. Paitsi ei sunnuntaina.
Asiakaspalvelua 7 päivää viikossa
Bacon St. WESTMINSTER. TR. 4-5462
EINARI NAPPILA

SEMENTTI- ja CINDER BLOKEJA
Pyytäkää vapaata kustannusarviota suomeapuhuvalta liikkeenhoitajaltamme Wm. Hakkiselta.
S. K. BLOCK CO.
East Templeton, Mass.
Puhelin: Gardner 1995.

BERMINGHAM'IN
Worcester Countyn päämajassa on

ROYAL kirjoituskoneita ja CLARY laskukoneita
Myydään — Vuokrataan Huolletaan
972 Main Street Puh. FI 2-923'

DeBONIS THE FLORIST
Kukkasia kaikkiin tilaisuuksiin
715 Main St., Fitchburg
Vastapäätä City Haalia
Puhelin FI 5-4327

Joulu tuli ja meni muistojen joukkoon

Valot vilkkuivat asuntojen ikkunoista, juhlavalaistukseen puetut kadut olivat inastuttavia värihikkaudessaan, varsinkin "Kuusamon" joulukuusissa niiden ollessa kahteen kertaan valkoisen lumen peittämiä, joululaulut kaikuivat kaduilla, kodeissa ja kirkoissa . . . Mutta tarjottiin toki sadoille köyhille muitakin joulunantimia lahjaksi, syötävää ja ennenkaikkea ystävyyttä niiden taholta, jotka auttavaa kättään tarjoavat inhimillisessä mielessä.

Suuri juhlahumu on ohitse. Mutta vielä soittavat radiot joulua, vielä kuuluu joululaulujen säveleet, kultenkin jo jälkikaikuna, juhlasta muistuttavina, painuakseen talveksi ja kesäksi kuulumattomiin, odottamaan tulevaa joulua.

Shekkien vaihtaja vedonnut asiassaan

Mrs. Carolyn Harris Agawamista havaittiin syylliseksi arvottomien shekkien vaihtamisiin Fitchburgissa ja tuomittiin joulunaattona piirioikeudessa kuukaudeksi ojennuslaitokseen kukin shekin vaihdosta. Hän on vedonnut asiassaan.

Kuulustelu oikeudessa keski puolineljättä tuntia. Kanssasyyllisenä kuulusteltiin Peter Marinelloa, joka havaittiin syyttömäksi shekkien tekoon ja vaihtoon.

Asia ei ole kylläkään päätöksessä, sillä arvottomia shekkejä on vaihdettu tietämän mukaan ainakin 16 kaupungissa. Mrs. Harris on jo ehditty tuntea eräissä kaupungeissa shekkien vaihtajaksi.

Eräitä kirjavia joulunuutisia

Fitchburgissa ei ole kuultu tapahtuneen mitään tavallishuudesta poikkeavaa. Joulupäivä oli kaunis, sohju sulanut kaduilta, samoin edellisinä päivinä ja öinä vallinnut automobiilitungos oli kadonnut.

Milfordissa, Mass., annettiin poliisin tietoon vain se, että Mrs. Mary Pillan "piesalta" oli varastettu jouluksi sitä kaunistamaan ripustettu Paul Revere-mallinen lyhty.

Salemissa, Ind., farmari, 57-vuotias Leslie Martin, ampui vaimonsa perheen nähden. Hän raivostui siitä, että tytär oli tuonut joulupäivälliselle hänelle tuntemattoman miehen, ja äidin puolustaessa tyttöä tarttui aseeseen. Ammuttuaan vaimonsa hän käänsi aseen itseensä.

Paducah, Ky. — Joku 21 vuotta omantunnonvaivaa kärsinyt teki parannuksen. Mrs. Ethan Cudneyn autosta Pontiacissa varastettiin v. 1935 rahakukkaro ja $40 rahaa. Nyt palautettiin kukkaro ja postipakettiin laitettuna tuli rahakin.

YONKERS, N. Y. — Täkäläiseen Lighthouse ravintolaan seitsemännen kerran varhain joulu-aamuna tunkeutunut murtovaras toi aikaisemmin varastamansa viinakset takaisin. Kuusi viikkoa sitten hän oli vienyt ainoastaan 13 pulloa whiskyä eikä muuta.

TOKIO — Eräs japanilainen ravintoloitsija puheli, ettei hän suinkaan tahdo puhua "pahaa Amerikasta, mutta amerikkalaiset kalkkunat ovat huonoa syötävää, liha rasvatonta ja liinnut liian suuria keitettäväksi". Mutta keisari on toista mieltä. Hän söi joulupäivälliseksen paistettua amerikkalaista kalkkunaa.

Worcester, Mass.

Käsityökerhon kahviaiset
on uuden vuoden aattona eli 31 p. jouluk. Lempi ja Jack Rannalla Leicesterissä, Pleasant st. Sopii jo illapäivällä pistäytyä. Jos joku käyttää bussia, niin sen saa no. 32 terminaalilta "Salem" Squaresta klo 4.15 ja 5.15. Alkakaa matka ajoissa että kerkiätte perille.

ASKL:n ja Lincoln Square haaliyhdistyksen kokous
on Mrs. Jenny Harrin asunnolla 32 Belmont st. 3 lattia, tiistaina 15 p. tammikuuta, alkaen kello 7.30 illalla. Molemmissa kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Pidetään mielessä.

Erehdyksiä joulu- ja uuden vuoden onnitteluissa:
Lenny ja Viljo Heiman'in osoite on 187 Eastern ave., Worcester, Mass., eikä 32 Belmont st.
Sitten Millburystä, Mass. Lempi ja Erick Kainun nimi oli vallan tipahtanut pois. Lukijat, huomioikaa tämä korjaus toivotusten joukossa. — Niku.

Quincy, Mass.

Club 74 uutisia
Clubin joulujuhlan onnistumiseksi ansaitsevat kiitokset seuraavat henkilöt: Taimi Gleason, joka oli kauniisti koristanut alasalin Aili McDonaldin kanssa. Aili ollen myös Lily Koljosen kanssa ravintolassa, jota tointa he ovat ahkerasti hoitaneet koko vuoden. Impi Karvinen joka on aina auttamassa missä henkilöä tarvitaan. Katri Sword oli ohjelman järjestäjä. Leo Johnson ja Helen Davis lauloivat ja Joe D'Orval ollen pianossa. Naiset olivat valmistaneet kotitekoiset leivokset, kuten ystävämme Julia Paappanen ja Alma Hautala.

Paul Markola vihittiin avioliittoon
Helen Needlemanin kanssa. Yhdymme älti Hildaan toivoessamme pysyväistä onnea heille.

Uuden vuoden tanssit
on joulukuun 31 p. Bill Djerf soittaa. Haali on rakennettu kansaa varten, jota ei enää tule Suomesta. Paitsi vakituista haaliyleisöä, meidän on koetettava saada uuttakin joukkoon, sillä vuosien varrella monen jalka hiljenee ja silmä sumenee. Bill käsittää tämän ja koettaa tyydyttää kaikkia soitollaan. Tervetuloa viettämään v. 1957 Veljan talolela. — K. S.

Springfield, Mass.

Suomalaisen naisyhdistyksen
kokous pidettiin joulukuun 20 pnä Mrs. Hazel Fordin kodissa joulujuhlan merkeissä. Pikkujoululahjoja vaihdettiin läsnäolevien kesken, joululauluja laulettiin Mrs. Sally Sampsonin pianolla säestäessä sekä nauttittiin emännän runsaasta ruoka- ja kahvitarjoilusta. Tammikuussa on vuosikokous, jonka pitää kodissan Mrs. Hj. Tammi, 16 Buckholz St. tammik. 17 pnä kello 1.

Onnistunut yllätys
80 vuotta täyttäneelle Mr. Antrew Aleksonille oli jouluk. 16 päivänä. Kutsumattomia vieraita meni tuvan täydeltä onnittelemaan ja juhlimaan päivänsankaria vieden kaikki tarjoituun kuuluvat tavarat mukanaan, kokokohtana ollen kaunis syntymäpäivälkaakku. Lauri Rein piti puheen ruoron vakavaa ja huumoria samalla antaen kaikkien yhteisen rahalahjan. Toivottaen onnea ja terveyttä edelleenkin.

Pikkutytöt Cristine Halleram, Lina ja Sandra Tammi lauloivat joululauluja, josta kaikki näyttivät nautineen. Yhteisesti laulettiin tavallinen "Happy Birthday" sekä Karjalaisten laulu.

Pitempimatkaisia vieraita oli Laresvillestä Mr. & Mrs. Fred Jacobsen perhe, Mr. & Mrs. Sivula Ashbysta ja Mrs. Elsa Järvi, tytär Barbara ja poika Robert Fitchburgista. Onnistuneen juhlan järjestäjänä ja toimeenpanijana oli Mrs. Sandra Salo.

Toivon kokous
on tammikuun 5 päivänä kello 7 illalla Heinosella, 15 Washington St.

Peabody, Mass.

Mary Kankalo
oli yllätettyä sunnuntaina 16 p. hänen syntymäpäivänsä johdosta. Kirkon alasali oli täyttynyt onnentoivottajilla kun päivänsankaritar saapui sinne miehensä Einon ja tyttärensä Ruth'in kera. Ohjelman esittelijänä toimi Thelma (Nyman) Caren. Ohjelmaa oli runsaasti: puheita, runoja, laulua ja onnitteluja.

Maukkaat kahvit ja leivokset nauttiitiin ohjelman jälkeen.

Elina Michelson
Maineesta on ollut parisen viikkoa siskonsa Hilja Nurmelan vieraana. Hilja on toipilaana kotonansa sairauden perästä.

Peabodyn Raivaajan joulunumero
oli siitä vaillinainen tänä vuonna ettei siinä ollut tavanmukaista palkullista kirjoitusta kuten edellisinä vuosina. Olihan se aikomus siihen kirjoittaa, mutta Oddfellows'ien toiminta vaati aikaani, joten se jäi tekemätä. Oddfellows-veljeys seura nimitti tämän reportterin Piiri numero 31 valtuutetuksi Suur Mestariksi (District Deputy Grand Master) ja niin ollen jouduin tämän syksyn iltani kuluttamaan vihkimässä uusia virkailijoita tehtävilinsä Salem'issa Manchesterissä, Merrimacissä, Marbleheadissä, South Bostonissa, Reveressä ja Saugussessa. — Geowala.

ASHBY, MASS.
Tahdon kiittää kunnioittavasti kongressimies Philip Philbiniä siitä suuresta avusta jonka hän antoi minulle Social Security vakuutuksen oikein löytämisestä.
Kunnioittaen kiitollisena
Mrs. CHRISTIAN LINDROS,

"ETEENPÄIN KATSOVA"
MOTOR MART
OF FITCHBURG, CORP.
CHRYSLER PLYMOUTH IMPERIAL | autojenne myyjä
"Me poistamme pelon käytettyjen autojen ostosta"
162 Water St., Fitchburg, Mass.
Puhelin FI 5-4386.

UNION COAL & OIL CO.
WINKLER matalapaine-ÖLJYPOLTTIMOITA.
Blue Coal — New Eng. Coke.
99 Rollstone St. Puh. FI 3-6466

HOLDEN, MASS.
KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK B. MILES COMPANY
Hautaustoimituksia vuodesta 1896
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.

Syyttömänä neljä vuotta vankilassa

NEW YORK — David Ribler, joka kulutti neljä vuotta vankilassa rikoksesta, jota ei ollut tehnyt, sai vapautensa viikonlopulla. Henkilöllisyyden väärintuntemus aiheutti vankilatuomion. Ribler, joka on 52 vuoden ikäinen, tuomittiin vuonna 1952 shekin väärentämisestä kymmeneksi vuodeksi Sing Sing vankilaan.

Myöhemmin samana vuonna hän tunnusti syyllisyytensä liitto-oikeudessa varastettujen maksuosoitusten kuljetukseen ja sai siitä yhden vuoden tuomion. Kaikesta päättäen esitti syyllisyytensä päästäkseen vähemmällä tuomiolla.

Mutta jatkuvat protestinsa syyttömyydestään lopultakin sai liittovaltain apulaislakimies David Jaffen huomion puolelleen ja asian uudelleen tarkistuksen toimittivat Jaffe, FBI:n asiamiehet ja rahavirasto. Kun uudelleen lähemmin tutkittiin rikollisten valokuvia, tunnettiinkin olkeaksi rikolliseksi Charles Rizzo. Jaffe sanoi Rizzon ja Riblerin olevan niin yhdennäköisiä, että todellakin luulisi yhtäläisiksi kaksosiksi. Rizzo on vielä vapaalla jalalla.

U.S. ei saa takaisin vakuutusmaksua

WASHINGTON — Hallituksen taholta on sanottu, ettei se saa takaisin $10,040 vakuutusmaksua, minkä se maksoi sotilaan isälle, kun otaksuttiin pojan kaatuneen Korean sodassa. Myöhemmin tuli selville, että poika oli luoplona kommunisti-Kiinassa.

Entinen sotilas, Aaron Wilson, joka äskettäin palasi tähän maahan Kiinasta, sanoi aikomuksensa olevan viljellä 130 eekkerin maa-alan Uraniassa, La., minkä isänsä oli ostanut vakuutusrahoilla.

Edustaja George S. Long (d. La.) toisten mukana on kehoittanut hallituksen yrittämään rahoja takaisin, mutta veteraaniviraston edustaja on sanonut, että se on aivan mahdotonta nykyisen lain nojalla.

Koirat ajoivat ketun saunaan

Kajaani Puolangalla saatiin harvinaisella tavalla saaliksi kettu. Kaksi ajokoiraa ajoi ketun Hyttilän talon saunaan. Kotosalla olleet luulivat raivokkaasti haukkuvia koiria vihaisiksi ja menivät ulos vasta koirien poistuttua paikalta. Huomattuaan, että koirat olivat ajaneet saunaan ketun, he telkesivät ovet, ja naapureiden avulla kettu tapettiin.

Rautatieläisten kiista komitealle

WASHINGTON — Pres. Eisenhower on käyttänyt Railway Labor Actin myöntämiä valtuuksia estääkseen rautateiden junamiesten uhkaavan lakon. Toimeenpanovaltuuksillaan presidentti nimitti kolmi-henkisen komitean lähemmin tutkimaan Brotherhood of Railroad Trainmen järjestön ja maan rautateiden enemmistön välistä kiistaa.

Komiteaan nimitetyt ovat Nathan Clayton, ent. District of Columbian kunnallinen vetoomusoikeuden päätuomari; Francis Robertson, lakimies Chevy Chasesta, Md., ja A. Langley Coffee Sand Springsistä, Okla.

Presidentin määräyksen ehtojen mukaan komitea esittää raporttinsa Valkoiselle talolle 30 päivän sisäljä, antaen siinä täydellisen kuvauksen työkiistasta. Valkoisen talon toimitsijain tiedoituksen mukaan junamiehet haluavat korjauksia palkkoihin, pyhäpäivien ylityömaksuihin ja työasetuksiin.

Pakolaisten tuonti tänne "erehdys"

WASHINGTON — Edustaja Burleson (d. Tex.) on esittänyt protestinsa kuultuaan raportin, että Yhdysvallat aikoo lisätä toisella puolella tänne tuotavien Unkarin pakolaisten luvun. Hän sanoi sen olleen suuren "erehdyksen," että niitä on laskettu ollenkaan tähän maahan. Burleson, joka on jäsen edustajahuoneen ulkoasiainvaliokunnassa, antoi julkisuuteen valtiosihteeri Dullesille lähettämänsä protestikirjeen. Kirjeessä huomautettiin, että kopio lähetetään myöskin pres. Eisenhowerille.

Burleson sanoi "me tiedämme hyvin vähän tai tuskin mitään näistä ihmisistä, joita tähän maahan lasketaan." Ja sikäli kuin on kuullut, monet ovat nuoria miehiä, "joiden pitäisi pysyä kotimaassaan ja taistella sen vapauden puolesta."

Sydän sykkimättä 15 minuutin ajan

MILANO, Italia — Erään kuusivuotiaan pojan sydän pysäytettiin 15 minuutin ajaksi suoritettaessa uhkarohkeaa "kuiva sydän" leikkausta, ilmoitettiin Milanosta lauantaina.

Geraldo Bosellon henki oli kyseessä, koska hänen sydämensä kammioita erottava väliseinä oli epämuodostunut. Pojan pelastamiseksi suoritettiin sensaatiomainen leikkaus käyttämällä täydellistä "sydän- ja keuhkokonetta", joka piti hänet elossa niin kauan kuin sydän pysäytettiin, avattiin ja ommeltiin. Kaikki tämä vei vain 15 minuuttia.

Kysymyksessä oli jo toinen samanlainen leikkaus Italiassa. Viime huhtikuussa pysäytettiin erään 18-kuukauden ikäisen tytön sydän 46 minuuttia kestäneen leikkauksen ajaksi. Molemmat kirurgian historiassa uraauurtavat leikkaukset suoritti italialainen sydänspesialisti Angelo de Gasperis.

Yhdysvallat tutkii juutalaisten karkoituksia Egyptistä

WASHINGTON — Yhdysvallat on suunnitellut antaa diplomaattisten virkailijainsa Välimeren alueella toimittaa tarkemman tutkimuksen valituksien suhteen, jotka koskevat juutalaisten karkoittamisia Egyptissä. Israelin taholta on esitetty valituksia pidättämisistä, maastakarkoituksista ja omaisuuksien pakkoluovutuksista sen jälkeen kun taistelut päättyivät Egyptin ja Britannian, Ranskan ja Israelin joukkojen välillä Siinain niemimaalla.

Mitä tietoja Amerikan lähetystö Kairossa onkin saanut, ovat epämääräisiä ja ristiriitaisia. Jatkuvat yritykset saada lähemmin selville Egyptin toiminnan laajuus juutalaissyntyisiä kansalaisiaan vastaan ovat tuoneet esiin epäluotettavia, ristiriitaisia ja vaillinaisia asiatietoja, sanottiin valtioviraston tiedoituksissa.

TILATKAA RAIVAAJA!

Hyvin tunnetut
Meidän pankkilaitoksemme useat eri osastot ovat hyvin tunnetut palveluksestaan. Meidän avuliaisuutemme luotettavien neuvojen annossa raha-asioissa on hyvin tunnettu niiden keskuudessa, jotka ovat neuvojamme pyytäneet ja saaneet. Talletukset, säästöt, luottoja laina-asiat ovat säännöllisiä toimiamme — meidän mielenkiintomme paikalliseen toimintaan esiintyy yhteistyön harrastuksena.
The Safety Fund of Fitchburg.

MATTHEWS MOTOR COMPANY
Fitchburgin vanhin autojen välityslike
CHEVROLET
MYYNTI- JA PALVELUSLIIKE
Tavatkaa suomalainen myyjämme
WALTER HENDRICKSON
17 Snow Street Tel. FI 3-4874 Fitchburg, Mass.

PULLOTETTUA KAASUA
HOMGAS
BRANDT BROS.
"Red & Leo Brandt, omistajat
Puh. FI 3-6537 Fitchburg. Ashby, Mass. DU 6-5806.
Westminster Garage. Puh. TRemont 4-5712 Westminster, Mass.

Ritter for Flowers

360 Main St. Fitchburg Tel. FI 5-4301

PATARI OIL COMPANY
TEXACO CRYSTALITE KEITTOUUNI- ja LÄMMITYSÖLJYÄ.
GASOLIINIA — ÖLJYÄ — EXPERTTI - RASVAUSTA.
HIGH- ja MECHANIC-katujen kulmassa.
Puh. FI 3-3427 Fitchburg, Mass.

CHRISTIE and THOMSON
OF FITCHBURG, INC.
Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella oletamme osoittaneemme luotettavaisuutemme.
Puh. FI 3-3746 Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

de LONGCHAMP SALES, INC.
OLDSMOBILE Rocket Motors — CADILLAC kahdeksaisia
Erikoisen hyviä KÄYTETTYJÄ AUTOJA
139 HARVARD STREET - Puh. FI 5-4384 - FITCHBURG, MASS.

SYYS- ja TALVI-ILLOIKSI
uusin alhaisin hinnoin
ZENITH, R.C.A., EMERSON ja MOTOROLA RADIOITA.
— Myös pattereita matkaradioihin. —
KAUNIITA LEIKKIKALUJA JOULULAHJOIKSI.
Autotarvikkeita — Autonosia — Lisävälineistöä.
Victory Auto Supplies
829 Main Street Tel. FI 2-9332 Fitchburg, Mass.

a Perfect HOME
RALPH S. FOSTER & SONS
REAL ESTATE - INSURANCE
37 Main St., Fitchburg, Mass.
Telephone FI 3-3794
Edustaja Townsendissa:
Mrs. HERBERT R. GROOP,
Puhelin: 571-M.

KEMIALLISTA PESUA
2 tunnin huolto pesulaitoksessamme
Sisälle kymmeneltä ja ulos viideltä kaikissa liikehuoneissamme
★ STAR CLEANERS
320 RIVER STREET (PESULA) Puhelin FI 2-5832.

K. E. RAUTIO — Kotien kalustaja
Oliver Furniture Co.
791—797 MAIN ST. Puh. FI 2-0222 FITCHBURG, MASS.

HETI SAATAVANA
Kirjoituskoneita
Calculaattoreja
Käytettyjä koneita
LASKUKONEITA
Matkamalleja
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennöskoneita

SMITH BROTHERS
306 Summer St. FI 2-7876 Fitchburg

Syvästi surren ja kalvaten ilmoitamme, että

EDWARD LEHTINEN

nukkui sydänhalvaukseen kotonaan 2929 Bainbridge Ave., New Yorkissa, elokuun 7 päivänä 1956.

Hän oli syntynyt Karhulassa, Suomessa, marraskuun 28 päivänä 1905 ja tuotu Amerikkaan 3-vuotiaana. Nuoruutensa ja koulunsa ajan hän oli Worcesterissa, Mass.

Kalvaten puolisosi
ALICE (AHO) LEHTINEN,
New York City
ÄITI EMILIA LEHTINEN,
Worcester, Mass.

Tuntuu kuin elämä surulla höystettäisi
kuin hillitty nyyhkytys olsi.
Minä tunnen elämän ankarat lait,
kukat parhaat on kukkia surun.

Äiti.

Sisko Aili Nickerson ja hänen miehensä Worcesterissa.
Nuku rauhassa, veli rakas.

Muistossani säilyt.
Muita sukulaisia: Eno Emil Peterson ja perhe, New Jersey; John ja Alina Aho, New York City; Tapio Aho ja perhe, New Jersey. Suuri ystävä- ja tuttavajoukko Worcesterissa ja New Yorkissa.

FINLAND between EAST and WEST
by Anatole G. Mazour

Kuka tahtoo olla tutustumatta Stanford Yliopiston professorin, tohtori Anatole G. Mazourn kirjoittamaan Suomen valtiollista historiaa koskevaan katsaukseen, jossa pieni Suomi saa tunnustusta siitä taistelusta, jota se kävi toisen maailmansodan aikana itsepuolustuksessa?

Jos vastauksenne on — EI KUKAAN !, lähettäkää meille $6.50, niin me postitamme teille tämän kuvin ja kartoin valaistun 298 suurta sivua käsittävän teoksen lujiin kansiin sidottuna.

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.